

SVOBODA

РІК XXI. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 10. цьвітня 1913. Ч. 15. | VOL. XXI. Jersey City, N. J., Thursday, April 10, 1913. N. 15.

Новинки.

Почесне відзначенє Українця. Останні загальні збори німецького етноґрафічного товариства в Відні „Verein fuer oesterreichische Volkskunde”, що стоїть під протекторатом наслідника престола, архикнязя Франца Фердинанда, вибрали своїм членом кореспондентом п. Володимира Гнатюка, секретаря Наукового Тов. ім. Шевченка, впанувавши таким способом його заслуги для етноґрафії („in dankbarer Wuerdigung Ihrer Verdienste um die oesterreichische Volkskunde”), як говорить ся в письмі, що повідомляє його про се відзначенє.

Процес о „пруські марки”. Як звісно, дня 5. марця с. р. мала відбути ся в краківськім суді розправа проти редакцій „Czas-y” і „Glos-y Narod-y” з причини перепечатаня revеляцій Б. Раковського в „Kurjer-i Warszawsk-im” в справі пруських марок”. Розправу сю відложено, бо українська сторона спротивила ся переведеню розправи в краківськім суді і зажадала делеґованя иншого суду. Домаганє се буде предложене найвисшому трибуналови.

Процес цїсаря Вільгельма з віднаємцем. Оноді відбула ся в краєвім суді в Ельбльонзі розправа в наслідок жалоби заряду дібр цїсаря Вільгельма проти віднаємця цїсарського майна Шоста. Тому, що Шост лихо господарив, хотїв заряд цїсарських дібр відобрати йому віднаєм. Віднаємець зазначив в своїй обороні, що тому, що винаймив майно на 20 лїт, лишає ся ще йому 5 лїт до господарки. Суд признав слушність Шостеви, а на противну сторону наложив судові кошти.

Жертви православя. „Галичанинъ”, „Прикарпатская Русь” і инші православні орґани в Галичині розпинають ся за православєм і знеславлюють католицьку церкву, хоч знають не згірше від нас, скільки гнилї і деморалїзації є в православю. Ще не прогомоніли скандали Ілїодора, а вже в Петропавловску (в Бесарабії) православний монах Інокентій, збаламутивши селян, проголосивши себе „вибранцем” Христа, і намовивши селян, щоби йшли за ним, втік з монастиря до якоїсь печери. Тепер вислїдила полїція його криївку і увязнила його. Було з ним множесто народу, а всї находили ся в страшнім станї: богато селян відморозило собі руки і ноги. Віцеґубернатор, щоби ратувати сих нещасливців, візвав відділ „Червоного Хреста”.

Арештованє москвича. З Перемишля доносять: В суботу рано їхало особовим поїздом з Перемишля до Хирова товариство, зложене з двох панів і москвофіла-сьвященика. Крім них сидів в кутї воза якийсь жовнїр, що їхав до Будапешта. Підчас подорожи завязала ся розмова на тему теперішних відносин, підчас якої почав сьвященик-москвофіл критикувати австрійську армію і висказав надію, що „як прийде тут Росія, прецінь буде лучше”. Весь час прислухував ся розмові сидячий недалеко жовніра і не відзивав ся, — щойно коли той москвофіл забирав ся висїсти, сказав до него: „Ви не вийдете, отче!” — „Чому?” — „Бо я віддам Вас в руки начальника стациї.” Коли поїзд станув, москвофіл утїк. За утїкаючим однак пустив ся жовнїр, а дїгнавши його в Хирові, привів з поворотом на стацію, де віддав в руки жандарма. Арештованого, якого назвище поки що не звісне, відставлено до повітового суду в Старій Солї.

Мандрівка рубля на Угорщину. Будапештенські часописи доносять, що в північній Угорщині ширить ся в застрашаючий спосіб русофільська аґітация. Угорські власти аж тепер зорієнтували ся і почали слїдство. В тюрмі Мармороського Сиґота находить ся 45 батюшків, хлопів, жидів (!) і аґітаторів, прибувших з Росії і Галичини, яких обвинувачують о русофільську пропаґанду. Дальші арештованя — як доносить „Magyar Kurir” — є в ходї. Обнято ними особи з інтеліґенциї, яким доказано, що стоять на службі російського рубля. Слїдство в подробицях зберігають в тайнї.

Господарка соціялїстів. „Gazeta kołomyjska“ доносить, що в „Повітовій касї хорих” в Коломиї переводить тепер провірку п. Ст. Шеремета зі Львова і найшов в касї великі непорядки. Говорять, що не стає кількананцять тисяч корон. Урядники тої каси, якийсь Бройде і Вебер видавали потвердженя на зложені гроші, але не передавали гроший до головної каси. Згаданий Бойде (жид) утїк до Америки і закпив собі ще зі своїх настоятелїв, просячи, щоби вислали за ним стежні листи. Згадану касу мають в своїх руках соціялїсти.

Знов крадіж американських гроший. В Івонїчи арештовано листоноса, який через кілька років побирав гроші, пересилані з Америки в грошевих листах і переказами. Покищо не установлено висоти шкоди, яку потерпіла через сї мальверзациї австрійська почта.

Нові іміґраційні кораблї. Лїнія „Австро-Амерікана” назвала свій найновійший перевозовий корабель „Польонія”, а „Canadian Pacific” зараз в тиждень назвала свій новий корабель „Рутенія”.

Звичайне в Росії. З каси маґістрату в Варшаві украдено оноді 30.000 карб. Недостачу гроша замічено щойно в суботу рано. Під замітом сеї крадїжи арештовано урядника маґістрату Дмитрюка. Ключі від каси були, в руках предсїдателя, контрольора і касієра. Хто вкрав?

Самоходовий випадок. В Берлїнї лучив ся страшний самоходовий випадок, якого жертвою впав тамошний золотник Плюнц і його жінка. Обоє іменно з иншими членами родини уладили прогульку самоходом в околицю. Підчас їзди налучив самохід на одній з улиць на перетягнені поперек улицї дроти, що було ділом невислїджених злочинців. Тих дротів не бачив шофер і віхав на них в повнім розгонї. Самохід вивернув ся. Плюнцови і його жінцї відтяв дріт голови. Инші учасники прогульки тяжко покалїчили ся.

Цїкава нічна погоня за злодієм. Архієпископська палата в Фізоле в Італії була видівнею такої комедії, що в силї би була всю публику якогонебудь кінотеатру привести до страшного сьміху. Була трета година в ночи, як архієпископський кухар почув нараз якийсь таємний шелест. Він схопив ся з ліжка і побачив, що якийсь незнакомий чоловік почав в передпокою архієпископа „господарити”. В тій хвили вхопив кухар за величезну мітлу, одиноке оружє, що мав під рукою, та в лицарській відвазї загремів своїм кріпким голосом, кілько сили, і нараз заалярмував всю палату. По кількох мінутах вилетїло до тузина отців духовних і слуг, всї в нічних сорочках і уоружені сьвічками, палицями і старими шаблями пустили ся в погоню за злодієм. Сам старенький архієпископ пробудив ся зі сну і в нічній сорочцї взяв чинну участь в переслїдуваню злодія. Неначе громада білих духів летїли всї вихром сходами і всїма коридорами за вломником, якому і серед страху вдало ся ще по дорозі „шарнути” з собою дорогий годинник. Вибігши на двір, скрутив злодій в бічну уличку а погоня не могла за ним дальше гнати, бо була в нічних сорочках.

Кровава родинна драма відограла ся (18. м. м.) в селї Цецині коло Чернівець. Робітник Дмитро Морораш жив в розлуцї і незгоді з своєю женою Єленкою Бордян. Через те відносила ся до него вся родина жени дуже ворожо і нераз грозила йому тяжкою пімстою. В вівторок пополудни (18. м. м.) напали на него тесть Дьордій і теща Домніка Бордян враз з шваґром Василем Бордяном і так тяжко його побили сокирою, дручком, і палицею, що він, не маючи навіть часу до оборони, одержав вісім тяжких ран на голові. Ратункове поготівлє перевезло його до шпиталю, але нема ні найменшої надії вдержати його при житю. Виновників передано карному судови.

На польський військовий скарб, що остає під управою тимчасової комісії сконфедерованих визвольних польських партій, переслав Центральний Комітет народної оборони, утворений польськими поселенцями в Америці, вже два тисячі долярів. Польсько-американський виконуючий комітет визначив довірочний комітет з трох членів, який буде обговорювати довірочні справи з старокраєвими повстанчими орґанізаціями. Один з сих трох членів буде репрезентувати американську Польщу в тимчасовій комісії а відтак у „Жонді” Народовім.

Будова памятника Шевченка в Київі. Дня 21. марта відбуло ся в сали київської міської думи засїданє Шевченківського комітету при участи голови комітету І. І. Щитковського, С. і О. Русових, Л. Старицької-Черняхівської, М. Біляшевського, Л. Жебуньова, В. Кричевського, М. Синицького, П. Лаврова та С. Черкасенка. Прочитано її ухвалено протокол попереднього зібраня та поставлено на дневний порядок обговоренє питаня про жірі для будучих проєктів памятника Тарасови Гр. Шевченкови і про те, кому доручити скласти проєкт. До жірі визначено Фоміна, Кричевського, А. Бенуа, Тимошенка, Дякова, Лизогуба і Біляшевського. Що до іменного конкурсу, то взято під увагу пропозицію доручити виконанє проєкту скульпторови Шервудови, але передтим дати змогу українським художникам висловити свою думку через поданє на розгляд комітетови своїх ескізів-малюнків памятника славетному поетови. До сього комунїкату, оповіщеного в „Радї”, додамо, що у Львові приготовлюють ся проєкти на памятник Шевченка і то цїлком поважними артистичними силами. Проєкти будуть по викінченю надіслані до Київа і запрезентовані київському комітетови. З комунїкату Комітету довідуємо ся, що його члени станули на становище, якого можна було надіяти ся: узглянднити передовсім наші, українські артистичні сили та аж по цїлковитій неудачі такого конкурсу звернути ся до чужого артиста із пропозицією виготовленя проєкту. Було би для нас соромом, якби памятник Шевченка вийшов зпід долота чужого артиста, а до того в додатку випав мізерно; так, якби було соромом для нас, якби памятник сконструував український артист, але робота випала неудачно. Комітет повинен подбати на скілько мога про проєкт українського різьбара, проєкт, який випав би удачно. Маємо повну надію, що монумент Шевченка у Київі буде заразом і виразом української штуки!

Протиукраїнський похід. Харківському лїтературному гурткови уряд недозволив назвати Шевченківського вечера „Вечеромъ памяти Шевченка”.

Кошти німецько-чеських переговорів. Prager Taglatt подав зіставленє коштів переговорів в справі чесько-німецької згоди від їх початку в осени 1911 р. Від жовтня 1911 р. до 20. марта 1913 р. відбуло ся 191 засїдань а саме 4 засїданя пленум національно-політичної комісії і 19 засїдань тіснїйшого комітету. Девять постійних комітетів для виборчої реформи мали 9 засїдань, сім постійних комітетів для управильненя уживаня мови в автономічних властях відбуло 6 засїдань, комітет для зміни краєвого порядку 5 засїдань, пленум шкільної комісії 18 засїдань, три постійні комітети референтів сеї комісії 68 засїдань, фінансова комісія 4 засїданя а комітет праці сеї комісії 20 засїдань. Видано в готівці: на дієти 370.000 кор., платні для слуг 50.000 кор. і на ремунерації й инші видатки разом 80.000 кор., отже 500.000 кор. Се кошти безуспішних переговорів: кошти трилїтної обструкції в чеськім соймі обчисляють на 70 міліонів корон.

С 83 **ПОВІДОМЛЕНЄ.**

Отсим повідомляю брацтва Р. Н. С., які звертали ся до мене з просьбою, щоб їх висповідати або в случаю моєї неможливости, щоб поручити їм якого близше них перебуваючого сьвященика, щоб вислухав їх великодну сповідь, що, за порозумінєм з нашим руським Владикою, кожде таке брацтво Р. Н. С. буде після можности в як найскоршім часї обслуженє. О тім сею дорогою повідомляю всї інтересовані брацтва Р. Н. С.

о. Д. Хомик,
духовний отець Р. Н. С.

РОЗМЕТ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ ЦЬВІТЕНЬ 1913 р.

Член на цїле посмертне платить $1.25, а на половину посмертного $0.73.

ДОПИСИ.

З New York, N. Y.

Дня 30. марта с. р. відбули ся в Ню Йорку, в гали парохіяльній при 7-мій улици, заходом „Читальні ім. Т. Шевченка" і „Комітету Рідної Школи", в память 52 роковин смерти Т. Шевченка, великі вечерниці, з котрих дохід призначений був на „Рідну Школу". Вечерниці ті випали під кождим зглядом знаменито і дуже торжественно. Кожда точка програми виконана була „ол райт" і дуже гладко. „Український Хор" під управою п. М. Климка відсьпівав удачно і рівно Шашкевича-Матюка: „Не згасайте" і Шевченка-Кізими: „Чорна хмара з за лиману", а прикінци „Щє не вмерла Україна"; п. Бартошівна віддеклямувала з великим чувством і зрозумінєм річи стих „Похорон Шевченка"; п-на Давидів: Шевченка „Утоплену", а п. Барабаш Комарівної: Т. Шевченко. Відчиту п. Кнігиницького „про Шевченка" вислухано дуже уважно, а вже чистою бурею оплесків подякувано молодому але вже широко знаному артистови п. Г. Мікульському за його справді артистичне сольо скрипкове. Навіть і образки сьвітляні, до котрих публика нюйорська так звикла, дописали в цілім того слова значіню, а деякі з них оплескувано дуже живо. Одним словом вечерниці ті можна сьміло зачислити до одних з найудатнійших, які відбулись колинебудь в Ню Йорку і всі ті, котрі на них сьвітили неприсутностию, можуть того жалувати. Дивною однак вже видавалась неприсутність більшої части делеґатів тут. українських орґанізацій до Комітету „Рідної Школи" і то тим більше, що — як мене поінформовано — Комітет порозсилав їм більшу скількість програм тих вечерниць. Чи може причини тої „абсенції" належить шукати в тім, що вечерниці ті відбули ся в гали парохіяльній? Не думаю однак, щоб наші Русини воліли обходити роковини смерти Т. Шевченка в жидівській гали, як в своїй власній хаті, за яку преці́нь мусим уважати галю парохіяльну. Причина того мусить лежати отже в чім иншім, але в чім — то хиба будучність покаже. В кождім однак случаю нині вже, на жаль, можна припускати, що недавна статя „Свободи" о переломовій хвили в житю нюйорських Русинів, була еще передвчасною, бо здаєть ся, що еще богато води в Гудсоні уплине, нім наші Русини прийдуть до переконаня, що лишень в єдности сила і що там, де розходить ся о народню роботу і то еще о „Рідну Школу", то там не повинно робити жадної ріжниці, чи хто належить до одного чи до другого товариства, або партії, а вже тим менше, чи хто мешкає на 4-тій чи на 7-мій улици, або чи єсть „паламарем" чи ні, — але всі щирі і правдиві Русини-Українці повинні бодай на тім однім просьвітнім поли згуртуватись в одну цілість і спільними силами підносити просьвітний прапор чимраз висше і висше в гору. А коли получать ся вже разом на тім однім поли, то можна мати повну надію, що чейже знайдуть еще і більше спільних доріг і мет і що вскорі прийдуть до пізнаня, що богато, дуже богато часу і сил змарнували до сеї пори на безрозумні і безпідставні сварні і колотні межи собою.

Праця і то велика жде! Чекаймо отже, а побачимо, як то дальше буде!

Той сам.

З Rochester, N. Y.

Давно вже не чути вістий з нашого міста про Русинів. Мабуть вже цілий рік. Се тому, що давнійше писало ся много і за много, що нераз замість хісна приносить шкоду, бо часто писало ся річи невідповідні. Теперішний наш сьвященик за те є сторонником як найменшої реклями і не любить навіть, колибисьмо хотіли його публично похвалити, мовляв, не треба писати ні злого, щоб не займати у людий дорогого часу своїми дурницями, ані доброго, бо що доброго робимо, се робимо не для людий і не для слави, а для себе і для справи. Єсть добре діло, виросте, само себе похвалить; а упаде, так нема чого наперед хвалити.

А преці́нь хоче ся бодай кілька слів написати, дати знати про себе, щоб не думав хто зле о нас або за добре, та щоб людям доброї волї дати потугу до витреваня в добрім.

У нас було найгірше лихо тоє, що за 2 роки перейшло 5 священиків. Через те очевидно орґанізація не могла одностайно поступати наперед, але мусїла переживати ріжні переходи і крізи. Теперішна доба в нашій орґанізації вже від 8 місяців позістає під кличем постійности, витревалости, спокою, розваги, передовсім сталий священик, стала метода, усталенє відносин і доріг. Се перший добрий знак на будучність. Значить, що ми перебули вже молодечий бурливий вік і стаємо дозрілою, поважною, солідною орґанізацією, що не робимо нїчо для хвилевої примхи, але ставляємо фундаменти для будучности.

На такім фундаменті стоячи, розуміє ся, що мусить орґанізація з часом дійти до сталих здобутків, коли систематично, не горячково, але витревало і уміло буде робити діло за ділом, котре тілько прийде на порядок дневний, буде розвязувати трудність за трудностию, котрі насуває злоба хвилї. А діл таких і трудностий противних буде все подостатком, досьвідчає сего кождий, хто за них бере ся. Коби руки були, а робота буде. Ми власне тепер на тій дорозі, але доперва від 8 місяців. Доперва корчуємо нашу ниву, як пióніри, а ті що прийдуть по нас, застануть вже ґрунт пригожий. Добутками великими ще не похвалимо ся, але поступ вже є. Передше ми зганяли час на поборюваню одних другими, в чім кождий собі був провідником. Провідників священиків ми не слухали. Теперішний сьвященик показав нам иншу дорогу, коли має бути мова о будучности; переконав нас, що тілько в почутю порядку, в згоді, в вирозумілости, в спокою і в часї спільними силами, тяжкою працею а не фаєрверковою і гуртом а не одинцем можна до чогось позитивного дійти; що не штука бурити, а штука будувати. І ми порозуміли, йдемо туди і гаруємо.

В тих 8 місяцях, щоби много не балакати, коротко скажу, що ми робили. Заложилисьмо у себе кооперативну народну торговлю і занялисьмо много людий чимсь поважнійшим ніж піятика і троблї парохіяльні. Заложила ся у нас приватна спілка пекарська, котра не повинна нарікати на злі часи. Заложила ся спілка бучерська, котрої однак жиди не допустили до житя. Відбулисьмо два народні віча. Одно віче в справі „Рідної Школи" в присутности н. Делеґата Демидчука. На тім вічу запали ухвали і резолюції такі самі як всюди по Америці. Друге віче було економічне. Під проводом теперішного дяка Цімiхута хор перед тим занедбаний розвиває ся лїпше і поступає безперечно наперед, тілько треба терпеливости і витревалости. Особливо за сего дяка піднесли ся у нас народні представленя. Відновив ся драматичний кружок і приготовляє вже друге представленє в протягу третого місяця. О попереднім представленю хочу тут кілька слів осібно сказати.

Було се 1. марця, наш кружок відіграв штуку „Убійники". Се штука гарна змістом і формою, моральна і не дурна. Наші аматори вивчили ся в трох тижнях, се рідкість навіть у інтелїґенції. Се вже штука нашого дяка і його аматорів. Помимо так короткого часу відіграли ту гарну штуку так досконало, що по правді не знаю, кого з них більше хвалити, бо всі відіграли свої ролї так, що кожда хочби найменша роля, стала найважнійшою. Се було правдиве вдоволенє видіти, як молодіж легко справляла ся зі своїми тяжкими ролями. Бо нїхто не щадив труду в нїчім, щоб тільки допняти і викінчити зачате діло. Аж жаль тої спорої пачки людий, що хоч молоді, а день в день гарують попри праці своїй то в сьпіві то в представленю. Але вони розуміють се, що я сказав тут в горі і їм належить ся та честь, що хоч молодці, а уміють будувати тяжким трудом і розуміють, що в купі з провідником і в солідарности сила і будучність.

Вкінци недавно заложило ся у нас товариство „Сокіл", що причинить ся, думаю, до піднесеня ще більше ідеї солідарности і єдности між нами, тим більше, що се нове товариство вже в корени заложило собі характер християнський і кождий член Сокола належить до братства сьв. Тайн.

Се все сьвідчить, що наш нарід покидає вже авантури, а бере ся до позитивної праці. Се потішаюче. Розуміє ся, не всьо воно йде так як по маслї, маєм і ми трудности і перепони. Тяжко йде нам і зі шторами, бо наш нарід не бізнесменський і не звик ще до продуктивної праці, не витревалий, не хитрий, не учений; тяжко з читальнею, бо положена далеко від наших мешкань. Однак се перші кроки, тож нїчо дивного, що хитаємо ся. Тільки не упадаймо!

Від коли рогатий дух ступив на землю, від тоді всюди є боротьба добра зі злом. Тай у нас не брак людий, що своєя ставляють понад загальну справу і своєю амбіцією часто псують справу, не дбаючи о нїчо, тілько о свою злість, чи гордість; до роботи руки не приложать, але гонорів хотять. Та годі; такі люди були й будуть. Кричати легко, крик нїчо не коштує, але сотворити щось, се коштує жертви. Ми на се не дивимо ся і не лютуємо, ідемо дальше в. перед а таких людий спокійно усуваємо з перед ніг.

Коли так кинемо оком на остатні місяці нашого житя, то можемо бути вдоволені і глядіти з надією в будучність. Тому, Рочестерці, зрозуміймо, що вічною борбою і ворогованєм та наріканєм нічого не збудуємо, а тілько спільними зусилями плече в плече і не самі але з сьвящеником провідником. Кождий з нас конець кінцем признасть, що наш сьвященик се чоловік спокійний і чоловік праці, котрий таки щось видів і щось знає і до проводу має голову, біди собі не шукає, людий не понижає, уміє пошанувати кождого і много прощає та через пальці дивить ся на неодного, хоч сам вже неодну гірку піґулку перебув. Очевидно і він всім не догодить, а хтож всім догодив? Люди не ангели, тай сьвященик не Господь Бог. Наш теперішний сьвященик, о. Меренків поступає вкінци безсторонно, рівно для приятеля як для ворога, строго після права і свого обовязку, до зла не провадить, нас шанує, але і себе не понижає, має признанє навіть у чужих, в урядах і у духовеньства, тож не годить ся нам за намовою кількох порожних одиниць вічно лише обертати язиками того сьвященика і паралїжувати роботу позитивну за те тільки, що він одному там або другому не йде під лад. Се не гідне, старе, пережите; пора покинути сю методу.

З пляном на будучність, з програмою якоюсь, вкупі з сьвящеником з часом до чогось дійдем і вже доходимо, бо вже иншим оком на нас дивлять ся тут чужинці, а киринею особистою — ніколи!

Правдолюб.

ПОЩО БУЛО ДРУГОГО „СОЮЗА"?

Думка на часї.

Розважаючи теперішні хвилї нової орґ. „Союз" № 2, приходить менї на гадку, як вже нераз відчувалось, а тепер частійше — пощо було другого „Союза", кому і нащо? — Чи межи тим одним народом треба було днесь ворожих собі розламів? — ніколи! Але загляньмо лиш в початки того всього механїзму, а придивім ся днесь і зобачимо, що пішло поле в лїс, а в нім нагінні лови. Ось пр. возьмім тодішний орґан Нового Союза „Шершень" ч. 12. з р. 1911, а найдемо на 1-шій стороні таке:

„Але в старім „Союзі" звичайно як за небішки Польщі. Що там кого обходять ухвали, що там конвенція. Ґрунт уряд, а який сей уряд — бачимо. Кум сват, брат, сусід, півачер і пр. Така компанія собі лиха не дасть зробити, се ясне як сонце."

А знов на другім місци найдемо ще лїпше.

Нова редакція „Шершеня" побачивши, що попи справді беруть ся до орґанїзації на свій лад, почала боронити „слави" Союза перед попівським наїздом, називаючи річ по імени, що „попам" не діждатись ґаздувати в „Союзі", що вони хіба до кадила не до і т. д. Ось початковий розвій нової орґанїзації.

Єслиб я днесь не був робітником і незамотавсь в ті сїти демократичних мантіїств зі шкодою, не потребував бим ані згадувати. Алеж тут перейшло деспотичні границі найбільших ошукаьств-шахрайств, надужитя й самоволю. Днесь маємо яснійше від сонця і придивім ся добре: хто се, і чого хотів?... Не визволеня волї народної, але самовладства. Хай днесь ті протестовичі, що стають в обороні тих кровожадців, котрі ще недавно тому, як кричали на старий „Союз", що там діють ся безпорядки, милили людям очи, кажуть: дивіть, у нас всі рівні — без попа, хлопа і пана. А робітника показали вам на президентськім стільци.

А днесь куда? Сказали вам просто: гов! досить вам з нами мірятись. Скриті пляни вже були готові, а щоби мати яке сьвідоцтво очищеня Юдиних гріхів.

Ну, і фарисеїзм свого діпняв. Химерника з крісла долой, ненаручного їм редактора долой, ухвали, параґрафи, конвенція — всьо найшло місце в їх коши. Над народною справою став прокуратор, а хто під теперішний час піднесе свою гадку, зараз в десятеро його слова переформусують на своє копито. Де тут є днесь честь ставати в обороні подоптаних своїх прав — деспотичного правлїня? Ту земля Вашінґтона, а ми не в тім днесь краю, де коршмарі жиди війтами суть. Ми опустили то нещасливе село, де громадські справи шинквас рішає. Кому ще таких порядків замало, нехай їх з душею тримаєсь, а нам сьвідомим вже час надуматись і сказати: проч з двома „Союзами"! проч з такими орґанїзаціями, що пирять в народі безладє!

Хай жиє один Р. Н. Союз!

Ст. Пунейко,
член нов. і стар. „Союза".

Щастє і Праця.

Широкою, квітчастою дорогою, серед розкоший та втіхи, йшло собі вигідно всьміхнене Щастє тай розсипувало кругом себе перли і діяманти. А за ним глумились непроглядні товпи народа. Стискались, бились, один другому житє відбирав, аби тільки близше йти побіч Щастя. А понад трупами тих людий, понад калюжами крови йшло собі горде Щастє, вихвалюючись тим, що тільки людий пожертвовує своє житє за нього.

Побіч тої дороги, куди йшло Щастє, вела друга дорога та не така, як її сусідка. Покрита була тернєм та бодяками, величезними скалами і камінєм. А тою дорогою йшов маленький гурток людий, а у кождого з них були скрівавлені та покалїчені руки і ноги.

Се була дорога Праці. Сама Праця тягнула наперед сталевий тяжкий плуг, а шлях її промощував малий гурток людий, розбиваючи камінє, скали, викорчовуючи буряни і тернину.

Сталось так, що Щастє йдучи своєю дорогою стрінулось з Працею.

„Здорова, товаришко", відізвалось. „На що тобі так тяжко трудитись? От лїпше стань моєю подругою житя, а я тобі дам богатств стільки, що заспокоїш всі свої бажаня. Твоя робота се тільки сьміх тай глум. Дивись! Дивись, як йдуть за мною численні ряди моїх прихильників, як бють менї поклони та як віддають честь. А хто йде за тобою? От мала горстка людий, що ледви житєм дише."

Праця на сї слова зупинилась, отерла з лиця горячий піт тай задумалась.

В тій самій хвили загремів свист кулї і на землю побіч Щастя повалив ся чоловік, що задля нього відобрав собі житє.

„Дай своє богатство отсему чоловікови", відізвалась Праця тай потягнула дальше свій плуг, щоб промощувати для своїх прихильників важкий шлях житя.

БІБЛІОТЕКА НАЙЗНАМЕНИТШИХ ПОВІСТИЙ.
Видавництво „Свободи". Ч. 3.

ІВАН ФРАНКО.

ПЕРЕХРЕСНІ СТЕЖКИ

ПОВІСТЬ

ТОМ І.

1913
З ДРУКАРНЇ „СВОБОДИ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

справ, але про те стояла курява від давно неметеної долівки, було брудно і тїсно. Він пішов на вулицю, глубоко відітхнув розігрітим, але хоч троха сьвіжійшим повітрєм і не зупиняючи ся йшов на перед, байдуже куди, щоб тільки вийти з посеред тої купи людий, у котрій — він знав і чув се — всї звертали на него очи, всї шептали про него. Сеж нинї був його перший адвокатський виступ у сьому місті, куди він отсе тільки що перенїс ся. Від нинїшньої оборони мало залежати його дальше поводжене на новім ґрунтї, і він чув се, що нинїшний виступ удав ся йому дуже добре. Він був дуже задоволений, але держачи ся старого правила „aequam servare mentem", мав вид не то байдужно-спокійний, не то занятий чимсь і йшов не озираючись, не спішачись і не звертаючи уваги нї на що посторонне.

Оклик, що залунав із другого краю вулицї, вивів його з тої рівноваги. Він озирнув ся і побачив, як півперек вулицї, кланяючись капелюхом і весело балакаючи, наближав ся до него середнього росту підстаркуватий панок з коротко остриженим рїденьким волосєм, рудими, сивавими вусами, одягнений у чорний витертий сурдут. Др. Рафалович мав бистре око і добру память, але не міг пригадати собі, щоб де небудь і коли небудь

знав сего панка. Панок, видно, й сам догадав ся сего.

— Що, не пізнають мене пан меценас? — говорив він радісно і дуже голосно, немов бажав, щоб і прохожі чули його слова. — А, не диво, не диво! Давні часи, як ми бачились. Ще й як бачились! Ану, прошу придивити ся менї добре, прошу пригадати собі, га, га, га!...

Він стояв на тротоарі, всьміхнений спотілий, з капелюхом зсуненим на потилицю, простягши до меценаса обі руки, немов готов був на перший даний знак кинути ся йому в обійми.

Меценас мовчав добру хвилю, заложивши цвікер на ніс, придивляв ся панкови, всьміхався, покашлював, а далї сказав:

— Даруйте, пане, не можу пригадати.

— Валєріян Стальський! — з тріюмфом скрикнув панок і знов зробив рух руками, мов би хотів кинути ся в обійми д-ра Рафаловича. Але сей усе ще стояв недвижно, з поважним лицем, на котрому видно було напружене і надармне шукане в закамарках спомин.

— Стальський... Стальський... — повторяв він механїчно. — Даруйте пане!... Будьте ласкаві, допоможіть моїй памяти! Їй Богу, стидно менї, але нїяк не можу...

— Так, то пан меценас до готелю заїхали?

— Так. Під Чорного орла. Знаєте, я тут чужий. Маю кількох знайомих урядників і професорів гімназияльних, але всї вони на урльопах, на вакациях, пороз'їздили ся. То я заїхав до готелю і там сиджу, поки знайду собі помешкане. Але їда там не смакує менї.

— Ну, певно! Прошу, я пану меценасови покажу дуже добру реставрацию. Прошу отсюди!

І Стальський звернув у бокову вуличку і йшов обік Рафаловича, не перестаючи говорити.

— Ах, так! То пан меценас у готелю! Ще не маєте помешканя! Ну, в таким разї, надїюсь, не відкинете моєї послуги. Позвольте, щоб я допоміг вам винайти помешкане. Як тут, усоди знайомий!

— Але і опісля, пане Стальський! Дуже вам буду вдячний. Тим більше, що у мене й писанини ще купа, нема коли бігати по місті шукаючи хати.

— О, я вам се зробло живо! Будете вдоволені. А деж ваша фамілїя? Також у готелю?

— Фамілїя? У мене жадної фамілїї нема. Я сам самісїнький.

— Як то? Пан меценас неженатий?

— Нї, пане.

— А, так! На кавалєрській стопі! Ну, так,

то що инше! Так же менї й говоріть! Але ось ми вже й прийшли. Чи волите обідати в спільній столовій, чи може окремо?

— Та менї байдуже, — мовив адвокат. — От хиба як би ви були такі добрі обідати зо мною, то можна-б замовити окремий покоїк.

— Я такий рад, що здибав пана меценаса — —

— Ну, як так, то добре, обідаємо разом! Замовляйте покоїк! — мовив меценас і оба війшли до реставрациї.

II.

Поки Стальський бігав та балакав з кельнером, потім із старшим кельнером, далї з самим шефом реставрациї, др. Рафалович стояв на вузенькій веранді перед реставрацією, відділеній від вулицї зелїзними штахетами і обставленій великими олєандрами в деревяних шафликах. На веранді стояло кілька деревяних столиків, круглих і обтягнених цератою, так що з далека могли виглядати як мармурові. Веранда виходила на південь і пекла ся на сонцї, то при столиках не було нїкого, тай із нутра реставрациї не чути було такого шуму, який сьвідчив би про велику купу

нина вбита в живе мясо. Факт був такий. Стальський жив на одній кватирі з малим Рафаловичем. Отець привозив малому харчі з села і одного разу перед сьвятами привіз добрий шмат ковбаси також для Стальського. Сей подїлив собі ту ковбасу на рівні порції так, щоб вистарчила йому на два тижнї, а боячи ся, щоби хто не вкрав йому сего добра — на кватирі жило ще кілька школярів, — сховав її десь у скриток звісний тілько йому самому. Мудро вимірковував він той скриток: жаден школяр не міг знайти його. Кілька день усе було добре, та одного разу Стальський влетїв до комнати весь червоний, лютий і накинув ся на першого-лїпшого школяра, що попав йому під руку:

— Де моя ковбаса?

— А хиба я сторож від твоєї ковбаси? — відповів сей на пів зо страхом, а на пів зо сьміхом.

— Ти мусиш знати! А во, сьмієш ся! — кричав Стальський попадаючи що раз у більшу лютість. На щасте школяр, до якого він причепив ся, був із одної класи з ним і хоч молодший, та про те сильнїй і відважний. На меншого був би Стальський зараз кинув ся з кулаками, на него не сьмів.

— Сьмію ся, бо менї смішно, — відповів сей.

— Чого смішно?

— Того, що ховаєш ся з тою смердячою ковбасою, мов би ми всї тут тільки й чигали на неї, а про те таки наскочив на якогось злодія.

— Певно кіт занюхав! — докинув мов з нехотя инший школяр, що сидів при столї і робив задачу.

Стальський став раптом мов облитий водою. Справдї! Він і не подумав про се! Не що, тільки кіт! Бо коли би людина, то була би взяла всю ковбасу; а то щось розірвало бібулу, якою вона була обвинена і витягло тільки один кусник. Він постановив собі допильнувати, зловити злодія! Пів дня ходив він у глубокій задумі, вимірковуючи, як би се зробити. Врешті видумав хитре сильце, наставив його в своїй криївцї і пізно в ночи ліг спати. Десь коло півночи всїх у хатї збудив страшенний мявкіт на стриху. Стальський зіскочив зі своєї постелї, немов і доси не спав і тільки й ждав сего.

— Ага, маю злодія! Маю злодія! — шептав він затираючи руки. Засьвітив сьвічку і встромив її у ліхтарню, а потім узявши мішок подав ся на стрих. За хвилю вернув з закровавленими руками. Кіт видно розуміючи, що йому грозить, хоч у сильцї, боронив ся завзято. Але Стальський мав його в мішку, потрясав ним, бив до од-

столик, а при нїм кельнер з реєстром страв і серветою під пахою.

— Прошу, чим можу служити пану меценасови? — промовив він кланяючи ся Рафаловичу.

Сей замовив обід на дві особи. Перед обідом випили по чарцї старки „на відновлене старої знайомости", як мовив Стальський. Рафалович справдї був голоден, а відновлені перед хвилею спомини не дуже заохочували його до розмови з паном офіціялом. За те Стальський і пючи і їдячи балакав, мов рад був, що знайшов когось охочого слухати його.

— Го, го! Я то знав, що з пана Евгенія Рафаловича будуть люди. Ще як се був малий Ґенцьо, то вже було видно, що то голова не аби яка. Я то нїби строгий був, свою повагу показував, але я так любив малого Ґенця, як свою дитину! Прошу не гнївати ся... я вже тодї був парубок під вусом. Що правда, то правда. Тай потім я не перестав інтересувати ся... О, яка то була радість, коли я прочитав у Народівцї, що мій елєв, пан Евгеній Рафалович, одержав на львівськім унїверситетї степень доктора прав. Прошу вірити!... Ну що, адже пан анї брат менї, анї сват... а вже таке дурне серце в чоловіка, тїшить ся чужим

I.

— А, пан меценас! ґратулюю, ґратулюю. Може тішити ся наше місто, що дістало такого блискучого оборонця. О, такої оборони наш трибунал давно не чув!

Се було на вулиці, перед будинком карного суду в однім із більших провінціональних міст. Власне вибила перша, карна розправа скінчила ся і з суду виходили купами сьвідки — селяни, Жиди, якісь ремісники, поліційні стражники. Адвокат др. Евгеній Рафалович вийшов також, вирвавши ся з поміж своїх клієнтів, цілої купи селян, що були оскаржені за аґрарний бунт і тепер, дякуючи його блискучій і вмілій обороні не тілько були увільнені трибуналом, але надто мали надію в дорозі цивільного процесу виграти те фатальне пасовиско, із за котрого знялась була буча. Вони з слізми в очах дякували д-ру Рафаловичу, та сей збув їх коротко, навчив, що мають робити далі і вийшов із темнуватого судового корідора, де, що правда, було холоднійше ніж у салї ро-

Та нараз він ударив себе долонею в чоло.

— Ах! Ото з мене забудько! Пан Стальський, мій домашний інструктор у третій... ні, pardon, у другій ґімназіяльній клясі!

— Так, так, так! — притакував Стальський і руками і головою і всім тілом. — Видно, пан меценас не забули. А якже, а якже, домашний інструктор... неправильні латинські verba, памятаєте?

— Га, га, га! Партіціпіяльні конструкції, ablativus absolutus! Ну, як жеж вам поводить ся, пане Стальський?

Меценас узяв подавані йому від давна собі руки Стальського і стиснувши їх у своїх пухких долонях випустив. Стальський урадуваний, балакучий ішов обік нього.

— Дякую, дякую! От жию, аби жити.

— Маєте тут яку посаду?

— А вжеж, а вжеж! Я в суді. Пан меценас ще тут незнайомі... Я тут офіціял при помічнім уряді, маю під собою реґістратуру. О, я служу вже пятнацять літ!

— Алеж ви, здаєть ся, були в війську?

— Так. Власне тоді, як я пана меценаса вчив, мене з шестої кляси відібрали до війська. Дурний чоловік був. Було шанувати ся, зістати

офіцером... Ну, я там з разу троха шарпав ся... Знаєте, в війську мусить бути субординація. Так я й став на фельфеблю. А вислуживши десять літ я пішов і дістав місце канцеліста при суді. За пять літ чоловік авансував — ось вам і вся моя карієра.

Вони йшли довгою, простою вулицею, що вела на дворець зелїзниці. Липневе сонце стало майже над головами і пекло немилосерно, а довкола вулиці були самі мури і стіни, ніде ані садка ані дерева. Духота. Меценас ізняв капелюх і мов вахлярем холодив ним спітніле лице, обтерши перед тим краплистий піт із чола хустиною.

— Алеж то пражить! — промовив він.

— Пан меценас певно на дворець ідуть? — запитав Стальський.

— Ні.

— А чогож пан меценас ідуть сею вулицею? Маєте тут діло до кого?

— Борони Боже! Я властиво хотів іти на обід.

— На обід? Тут пан меценас у когось обідають?

— Ні. Хочу пошукати якоїсь реставрації. Вчора і позавчора, поки була розправа, я не мав часу шукати і обідав у готелю.

гостий. Місто жило ще переважно патріярхальним житєм; найбільша часть людий із тих, що могли позволити собі на порядний обід, столували ся дома, в сімях. До того-ж се було літо, пора вакацій: заможнійші, що бували тут звичайними гістьми, повибирали ся на село, на купелї або й так у гори і в реставрації було досить пусто.

Та д-ру Рафаловичу байдуже було до сего. Похожаючи по веранді, поки там для него готовили окремий покій і поки Стальський третій раз розповідав, якого то незвичайного гостя має реставрація і як близько він з ним знайомий, меценас силкував ся відсьвіжити в своїй памяти образ сего свойого колишнього вчителя. Правда, його незвичайна память допомогла йому по кількох хвилинах напруженого шукання віднайти його назву, розпізнати фізіономію Стальського, хоча від часу, як вони видали ся, минуло звиш двацять і пять літ. Але Рафалович чув, що за тим першим образом у його тямці тягне ся ще щось, якесь неясне, але болюче, неприємне чуте, і тілько ненастанне балакане Стальського не дає тим споминам виплисти на верх і дійти до повної сьвідомости. Та тепер, коли Стальський віддалив ся на хвилю, Рафалович напружив ще раз свою па-

мять і давні спомини звільна почали виринати в души.

Ах, так! Стальський був поганим інструктором. Рафалович, малий, слабовитий хлопчина, дуже бояв ся його, вусатого і зовсім уже дорослого парубка. І мав причину боятись ся. Знаючи, що хлопчина сирота і має тілько опікуна, сільського сьвященика, Стальський держав хлопчика остро, не стілько вчив, скілько бив, штуркав і всякими способами карав його. Облесний супротив його опікуна він був брутальний супроти него, ніколи не заговорив щиро, а все або з гнівом, або з кпинами. Рафалович ще й тепер аж стрепенув ся мов від наглого подуву холодного вітру, коли пригадав собі той настрій вічного страху, суму і отупіня, в якім находила ся його дитяча душа цілого півтора року, поки Стальський був його інструктором. Йому живо стала в памяти та дика, безтямна радість, з якою він повитав відомість про те, що його інструктора відібрали до війська і що він уже не буде під ним.

І ще одно пригадало ся д-ру Рафаловичу, одна дрібниця, що не мала звязку з його шкільною наукою, але характеризувала Стальського, найсильнійше вбила ся в його дитячу память і довгі літа мулила його, мучила і боліла мов тер-

вірків, копав ногами, а потім завязавши добре замкнув до своєї скриньки і ліг спати.

Те що було потім, чотири чи пять день, Рафалович згадує як якийсь страшний, обридливий сон. Стальський мучив кота найріжнійшими способами: бив його в мішку на осліп, вішав за шию, прищемивши хвіст розколеним з одного кінця поліном, виривав пазурі, випікав очи, колов шилом, напихав у ніс товченого перцю і скла. Мявкіт, жалібний писк нещасного кота чути було здалека, хоча Стальський робив свої катівські операції в садівницькій будці, що стояла серед широкого саду далеко від людських хат. Рафалович ще раз здрігнув ся пригадавши собі, як він усі ті ночи, чуючи далеко той мявкіт, не міг заснути і як одного вечера зо слезами цілував руки Стальського просячи, щоби дарував житє котови. Але його просьба була даремна. По пятьох днях кіт таки здох; здаєть ся, його доконав сильний мороз. Але малому Ґеньови ще довгий час що ночи причувало ся жалібне мявканє і котячий писк, мов плач малої дитини; він кидав ся крізь сон, кричав і плакав, а рано вставав змучений, з болем голови і закислими очима.

Все се згадав тепер др. Рафалович, ходячи

по веранді. Колишній страх перед сим чоловіком змінив ся на обриджене і глубоку антипатію.

— Чого се він признаєть ся до мене? — думав Рафалович. — Чого тішить ся і заскакує, мов би ми були Бог зна якими приятелями.

На сї питаня він не знаходив відповіди. Він не був забобонний і не вірив у стрічі, але його думка зі старої традицийної привички зложила ще одно питанє: — Що воно значить, що на вступі в нове житє менї перебігає дорогу отся скотина в людській подобі?...

III.

— Перепрашаю пана меценаса, що трошка забарив ся, — скрикнув Стальський вибігаючи на веранду. — Але прошу, прошу! Пан меценас певно вже десь голодні. Аджеж то швидко друга година буде! Ну, дякую, від снїданя до тепер бути натще!...

— О, нї, я підчас павзи ходив на перекуску, — спокійно промовив Рафалович, ідучи обік Стальського тїсними і брудними сходами на перший поверх. Тут було „касино", тепер зовсім порожне, зложене з трьох покоїв і салї для танців. У білярднім стояв уже заставлений на дві особи

КАЛЄНДАР.

ЦЬВІТЕНЬ.

н. ст.	Дні	Руські сьвята
10	Четвер	Іларіона
11	Пятн.	Марка еп.
12	Субота	Івана лїств.
13	Неділя	5. Посту. Іпат.
14	Понед.	Марії
15	Вівтор.	Тита преп.
16	Середа	Никити

НОВИНКИ.

Потверджене засуду російського шпіона. Перед касаційним трибуналом відбула ся дня 10. марта апеляційна розправа б. офіцира Александра Мурмана, якого віденський суд краєвий засудив був за шпіонажу на чотири роки тяжкої вязниці. Присуд сей затвердив і касаційний трибунал. Мурман се особливий оказ шпіона! Він є внуком австрійського ґенерала Мурмана, що за хоробрість у бою під Асперн дістав шляхотство і хрест Марії Тереси. Як внук заслуженого діда образував ся військово на кошт приватної шкатули цісарської та став кадетом кінниці. Опісля подякував за службу і переселив ся з своєю мамою, бароновою Мурмановою до Росії. Тут перейшов на православіє, вступив до війска та дослужив ся ранґи надпоручника. Будучи російським офіцирoм, почав сповняти шпіоньску службу в Австрії та за шпіоноване перемиської кріпости вже відсидів раз 8 місяців тяжкої вязниці і втратив шляхотство. Тепер попав ся до вязниці м. и. за те, що через свою маму намовляв до шпіонських послуг одну вдову по скарбовім надраднику, якої два сини є активними офіцирами та за інструоване иншого шпіона в Кракові.

„Примірний" присяглий судія. Підчас січневої сесії київського окружного суду з участию присяжних засідателів лучив ся в місті Радомишли такий скандальний інцідент: Жінка одного з засуджених на основі вердикту присяжних засідателів, явившись у суді, зажадала від одного з засідателів, аби він вернув їй 6 рублів із 25-ти, які вона дала за увільнене мужа! Завізваний мужик — присяжний засідатель навіть не пробував заперечувати взяте хабара і вернув зараз три рублї, а решту обіцяв віддати, вернувши домів. Про сю справу зложено протокол, а вона так вплинула на присяглих із поміж інтеліґентів, що вони не захотіли засідати дальше в сесії а її треба було покінчити. Ніво (позем, уровень) присяжних засідателів загалом дуже упало, бо присяглі зпоміж селян та міщан здебільша малограмотні, а не маючи в місті ніякого удержаня, при браку етичних основ дуже часто падуть жертвою корупції.

Напад опришків на двір. З Конґресівки доносять про ось який сьмілий напад опришків на двір в Біловодах, грубешівського повіта, в майні Ядвіґи Чахурскої: Оноді вечером заїхало перед двір двома возами 8 опришків; чотири з них полишили ся на подвірю, щоби пильнувати двірську службу, а чотири з бравнінґами в руках і з мавзерами на плечах пішли до пекарні. Тут застали вони 11осіб служби і всім приказали, крім льокая і покоївки, війти до бічної кімнати, де їх замкнули і полишили на сторожі при дверах одного з поміж себе. Три инші забрали з собою льокая і покоївку і війшли до їдальні, де сиділа при столі п. Чахурска. Опришки звернули ся до безборонної з револьверами і зажадали видачі гроший, срібла і вартісних річий. Чахурска не втратила зимної крови і відповіла, що гроші їм дає, лише просить, щоби опришки пошанували її памяткові річи, які їм не принесуть великого хісна, а для неї, як родинні памятки, є дорогі. Опришки однак зажадали всего. Один з них, імовірно ватажко, сказав: „Вже і так прийшли ми тут за пізно, се ми мали зробити о много скорше!" Не вдоволивши ся грішми в квоті 800 карб., опришки перетрусили весь дім. Позабирали всі річи — не пощадили навіть родинних памяток — завязали все в мішок і відїхали. Відїзджаючи загрозили двірській службі, щоби не рухала ся з місця до півночи. Коли один зі служби хотів піти в село і скликати мешканців на поміч, засипали його опришки стрілами і покалїчили йому ноги. Раненого відвезено до шпиталя в Люблинї.

Також причина! З Петербурга доносять, що на домагане чорносотенців вицофано з обігу ювілейні почтові значки з портретом царя. Се жадане звучить так: „стемпльоване значків з головою царя є недостачею пошанованя володітеля Росії" і тому кождого з урядників, який стемплює такі значки, повинні потягнути до відвічальности за зневагу царської особи.

Зеркала на дорогах. Щоби запобічи частим зударам самоходів, установлено на деяких улицях в Анґлії, на перехрестях і на нечайних закрутах доріг величезні зеркала. В сей спосіб бачить шофер в відповідно уставленім зеркалї все, що діє ся поза закрутом і легко може оминути нещасте. Дотеперішні досьвіди дали вельми добрі вислїди. Один з провінціональних посадників доносить власти, що від коли поставив велике зеркало в місци, де був скрут, а при тім і перехресте доріг, не було ще нї одного випадку. За Анґлїєю має завести такі середники у себе також і Франція.

Причинок до пияньства. В січню с. р. було в руху в Галичині 876 горалень, переважно у східній Галичині. Число горалень в поодиноких повітах було ось яке: Жовква 101, Броди 97, Тернопіль 92, Бережани 82, Чортків 73, Станіславів 62, Коломия 57, Львів 50, Ряшів 48, Перемишль 37, Ярослав 36, Сянок 34, Тарнів 33, Самбір 32, Вадовиції 23, Краків 12, і Новий Санч 7. Всї горальні виробили в січню с. р. разом 10,815.-261 гектолїтрових степенів алькоголю. Якби ту всю сивуху лише з того одного місяця зілляти разом, то утворив би ся ставок 270 м. довгий, 200 м. широкий і 2 м. глубокий. Для пяниць була би там розкішна купіль.

З над берегів панамського каналу пише п. Вольф: Найзамітнійше для чужинця над панамським каналом є чистота і порядок, якого нема в цілій середущій Америці. Се є заслугою Американців. Вложено тут много праці для побореня пропасниці. Ще в 1905. році занедужало на пропасницю 821 осіб; 1911 рік виказує вже лиш 187 недужих. Вибудовано каналові і водні проводи, багна висушено і спалено нафтою, збудовано ґіґієнїчні помешканя для 50.000 людий та й здвигнено великі шпиталї, заосмотрені в середники для поборюваня недуг. В 1906 році лїчено в 31.000 случаях, з чого лише 41 вийшло із смертним вислїдом, в 1912 році на 22.000 случаїв померло 10. До лїкарської служби в сих шпиталях беруть лише здорових людий.

Підсоне Панами є дуже горяче через чотири місяці (які припадають на нашу зиму); в лїті майже не паде дощ. Що правда, горячо в Панамі не є так докучливе, як прим. лїтом в Новім Йорку; вечері є навіть холодні, а ночи зимні. Однак недостача зими впливає на тіло усипляючо і сами Американці кажуть, що їх інжінери по дво або трилїтній праці можуть лише половину тої праці виконати, яку вони виконували в році, в якім сьвіжо приїхали до Панами.

Каналова область обіймає лише простір 5 миль по обох сторонах зелізниці, що лучить Панаму з Кольоною. Зелізниця біжить здовж каналу і дає подорожним пречудний вид на околицю. Коли в 1915 році покінчуть ся праці на каналї, обійме перевіз на каналї товариство „Панама Рейлрод". З вікон ваґонів можна буде стежити за рухом кораблів. По боці каналу розложило ся мальовниче озеро Ґатун. Дальше простягає ся буйна в ростинність країна Юнґле, а за нею друге озеро. Після переїзду через тунель розкриває ся вид на укріплену Анкону-Гіль, що сторожить візду до Панами і на властиву Панаму. Здовж зелізниці видно села: маленькі американські місточка, що в короткім часі виросли немов з під землї. Самі деревляні будівлї, іноді дуже гарно прикрашені. Американські урядники живуть з комфортом, на який лише в сїй околиці вистає. На верандах видно проводи електричного осьвітленя; купелеві хатинки та й инші приємности. Також внутрішне уладжене домів гарне. Американське правительство через розумну орґанізацію в достарчуваню поживи, через построєне вигідних реставрацій змагає вдоволити своїх трудівників.

Вправді нема тут оживленого житя, але сему причиною, що працюють там різноязичні робітники з Америки, Европи, а найбільше з Іспанії, які держуть ся одні від других осторонь. Погляди на сьвіт і звичаї ділять їх. Неґри живуть собі рівнож окремо, хоч більше по приятельськи; є також китайська оселя, якої населенці займають ся торговлею. Робучий матеріял становлять головно Неґри; інжінерами є в більшій части Американці. В 1910 році, з початком будови каналу працювало поверх 100.000 людий, але се число тепер поменшує ся. По викінченю каналу найде постійне занятє около 3000 робітників.

Легка побіда. Якийсь французький інжінер Матіот мав винайти гармату, яка викидає стрільна наповнені не кульками і сїкачами, але вонючими, одурюючими ґазами. Стрільно має бути зроблене з легкої матерії, і розтріскує ся так само як шрапнелї в бажаній віддалї після вподоби стріляючого. Стрільно викинене з гармати летить і немов миляна куля пукає, а ґаз одурює всї животини, які в тім місци находять ся. Єсли би справді винайдено такі стрільна і гармати, то всяка війна була би неможлива. Замість убийчих куль ворожі сторони закидали би себе на війнї одурюючими бомбами. Одна сторона слабша застелила би покотом поле бою, запоморочена ґазами, і дістала би ся живцем в полон другій стороні. Війна без проливу крови була би рішена. Інж. Матіон повинен вислати свою гармату на пробу на Балкан.

Арештоване російської граничної сторожі. Краківські ґазети доносять, що недавно тому утік до села Зари над російською границею коло Кракова стоячий на сторожі російський жовнїр. Се побачила проча російська гранична сторожа і дала до утїкаючого кілька стрілів, всї однак схибили. Жовнїр сховав ся до одної з селянських хат а сторожа перейшла за ним на австрійський бік і зажадала від селянина видачі утїкача. Про сю подію повідомлено відділ жандармерії, який прибув під проводом вахмайстра і арештував цілу російську сторожу.

Непокірні вірні. В одеській судовій палаті розбирано справу вісьмох селян з села Амикинець (подільської ґуб.) обжалованих за супротивлюване церковній відправі. Місцевий панотець Корничев бичував селян за пиянство та поганий спосіб житя. Незадоволені сим селяни зробили в церкві авантуру, сьвященика прогнали, церкву замкнули та протягом двох тижнїв недопускали до відправи богослуженя. Судова палата засудила кождого з обжалованих на три-місячну тюрму.

Скарб з XVII. віку. При перекопуваню города в Ґамі найдено скриню, а в нїй коло 200 срібних талярів з XVII. віку, ріжні золоті гроші, а також і старинні дорогоцінности до одягів. Вартість сего скарбу оцінюють на 10 тисяч марок.

Сон „Мазепинця" в ночи перед ювілеєм Романових. Онодїшної ночи приснив ся менї такий сон: Я покумав ся з редакторами „Прик. Руси" і за їх протекцією дістав перепустку через границю і безплатний білєт до самого Пітера. На головнім „вокзалї" в Петербурзї ждав на мене ґр. Бобрінский, два ґенерали, царський відпоручник, союз русскаго народа, брацтво Михаила, Галичо-русская колонія і дві почесні компанії війска. Воздухом потрясло немов від грома; се стріляли менї на привитанє. Мене оглядали „державні кацапи" від стіп до голови, чи не маю де ран від „мучений", яким — як говорили — „подвигаются" всї „подъяремники". Ґр. Бобрінский виняв зза пазухи велику фляшку „ачіщоної" при чім Пурішкевич, кланяючи ся менї в пояс, подав „істінно-русскую колбасу", єпископ Нікандер благословив при тім мене але так сильно, що менї набив ґуз на голові, Пурішкевичови зломив руку, а з його грудий вирвав ся „стонъ" і „охъ, это Шептицкій мнѣ пожелалъ!" Я засміяв ся і не хотячи, показав язик. Лишечкож моє нещасне! Мій „язикъ" був „мазенинскій". Як тиґри кинули ся „істінно-русскіє" на мене і давай мене кулакувати. А вже набільше всунули менї Пурішкевич і Верґун. Опісля, звязавши мене, привели перед суд, де прекрасний Ніколушка і ще кращий Порфірцьо Збіглей приговорили мене на смерть. Не помогли мої сльози нї просьби; я вже був готов дати помалювати свій „языкъ" червоно-сино-білою краскою. Та горе тобі, мазепинче! Істінно-русскіе опришки з „Марущаком" на чолї поставили мене на „шафотъ", розділюючи наперед моє тіло на пир „мощному русскому духови". „Господинови всея Россіи" з нагоди ювілею — ради насолоди — мав дістати ся мій „языкъ", а всї прочії „гірші і лїпші части" пяним союзникам. Вже якийсь Марущак підніс „русскій томагавкъ"... а я пробудив ся. — **Мазепинець.**

Російські національні краски. „Утро Россіи" довідує ся, що в часї ювілейних торжеств пораз останний будуть ужиті краски червоно-сино-білі на прапорах і прикрасах, опісляж, згідно з виробленою вже предлогою признавані будуть народними красками: чорна, жовта і біла. — Щож тодї зроблять з своїми прапорами і лентами наші кацапи? Треба буде сьвіжих відзнак, тому зажадають сьвіжих рублів, або пішлють протест проти того, щоби міняти „историческіи колори" на якісь „мазепинско-еврейско-польско-австрійскіи". Се буде якась „мазепинска" штучка.

Ціле японське село йде до вязниці. По чотирох лїтах проволоки затвердив найвисший японський суд в Токіо вирок першої інстанції, силою якого 200 родин з села Семидза мусить відсидїти кару від 6 до 14 місяців за стинанє дерев у державних лїсах. Суд наложив на них кару грошеву в сумі 1.700.000 єн, а позаяк вони сеї кари не в силї заплатити, тому мусять відсидїти кару у вязници.

„Заблудив". До Кракова доставлено офіцира російської жандармерії, арештованого в Коцмирові. Він їздив там верхом між австрійськими фортами. Арештований виправдуєть ся тим, що він заблудив.

Литовське антиалькогольне товариство. „Бляйбе" має 30.000 членів, котрі зложили минулого року на боротьбу з пиянством 45.000 рублів.

„SVOBODA“ (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.
Single copy: 5 cts.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

„СВОБОДА“
часопись для руського народа в Америці і орган „Р. Н. Союза“, виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців $2.00
до старого краю на 12 місяців $2.50
в Америці на 6 місяців $1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Адреса:
„SVOBODA“
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Число телефону 498.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтаря або агента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, хиба коли з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

За всї оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі“, Редакция не відповідає.

12 цьвітня.

Дня 12 цьвітня с. р. минає 5 літ як бровнінґ заговорив за українські кривди: за кров Стасюка з 1897 р., Скочиліса з 1902 р., відтак за кров 6 селян в Ляцкім, 3 селян в Горуцку, Марка Каганця і много, много инших наших братів-селян, котрих польські жандарми за посередництвом своїх баґнетів післали на другий сьвіт, а далї за всї виборчі надужитя й шахрайства, яких допускали ся польські панки над українським народом з припорученя ґр. А. Потоцького, котрий виразно грозив Українцям другим Берестечком. Не помогли просьби, не помогли петиції, не помогли палкі промови наших послів. Поляки лиш давили Українців під кождим зглядом, а зі всяких уваг, які їм ставлено зі сторони Українців, що наш нарід з тої розпуки, що жадні леґальні дороги не поправлять Поляків, він готов хопитись бунту, революції або тероризму політичного — то Поляки лиш глумили ся з того всього і далї допускали ся всяких насильств на нашім народі. А коли раз др. Евген Олесницький робив таку осторогу намісникови Потоцькому, то той бутно відповів: „Pan grozisz mi ruskim buntem? Ja się tego nie obawiam! Wyszlę kilka kompanij wojska i będzie po ruskim buncie!“ Ну, не мало він того войска і жандармів напосилав ся підчас хлопських страйків і виборів, не мало поляло ся бідної селянскої крови, не мало й сліз потекло нещасних вдів і сиріт, оставших по убитих жандармами руських хлопах! Ну і не диво, що 12-го цьвітня 1908 року Мирослав Січинський, український 20-літний студент фільозофії рішив ся на траґічне діло, рішив віддати своє молоде житє за кривди свого поневоленого народа. З любови до того народа молоденький академик постановив перервати нитку житя ворогови того ж народа, ґр. А. Потоцькому, про що власне сьвідчать його слова: „За кривди українського народа, за вибори, за Каганця!... За Каганця — Потоцький!“...

Застановім ся на хвильку над тим молоденьким героєм Мирославом. Кілько то його мусіла мучити совість, заки він рішив ся на той акт терору, довершений на авдієнциї 12. цьвітня 1908 р. Відтак возьмім під увагу всякі арештованя, ославлені польські суди, що засудили Мирослава 2 рази **на смерть через повішенє.** Представмо собі той українофобний суд, ті темні мури, де ніколи проміні сонічні не доходять, а наоколо того суду повно війска й жандармів і всякої поліції, зовсїм мовби военний стан (так обставили Поляки той суд війском підчас судженя Січинського, бо боялись гніву українського народа), відтак в сали, де мала відбутись розправа кромі 20-тьох судіїв-українoжерців повна саля Поляків (бо Українців не пустили) і то найгірших ворогів Січинського і цілого народу українського. А перед їх очима стали герої минувшости покликані до житя мистецьким пером ріжних Сенкевичів: довгий, безконечний шлях, висаджений двома рядами палів, а на кождім палю корчить ся в судорогах козацьке тіло. Се пан воєвода Микола Потоцький зробив собі таку алєю... А перед ними на лаві обжалованих також гайдамака, що поважив ся піднести руку на представника польської державної власти. Чиж треба дивувати ся, що ті нащадки ідей Потоцького сипали іскрами на Січинського і кричали хором: розпни, розпни його?... Вони всї виразно казали, що вчинок Мирослава, то „zbrodnia pospolita, morderstwo skrytobójcze, spełnione przez łotra hajdamakę, dla którego szubienica jest zbyt łagodną, zbyt ludzką karą!“

А посеред тих всіх судіїв (так говорить очевидець) сидить обжалований Мирослав Січинський. Змарніле, погідне напів дитяче обличе повертаєть ся і здоровкаєть ся усьміхом (говорити не вільно!) зі старою материю, з сестрами, що сіли у одній лавці. Витає знакомих... А вже певно був роздираючий серце людське той момент, коли предсїдатель трибуналу виголосив вислід суду: на смерть через повішенє!

Січинський приняв засуд спокійно, склонюючи голову, а родина заридала: „Миросю! Миросю!“

Наш нарід щиро відчуває, що акт Мирослава єсть актом кождого сьвідомого Українця, кромі фанатиків москвофілів. Хтож би не симпатизував з учинком Січинського? Кому не налялась ухами господарка ґр. А. Потоцького а і його всяких посіпаків? Отже акт Січинського є голосом цілого нашого народа, а голос народа — то голос Бога!

Січинський не жалував свого молоденького житя для справи загальної, як сьвідчать його зізнаня перед львівським судом, де він виразно каже, що в нього був намір позбавити ґр. Потоцького, яко намісника, житя. Се признане має велике юридичне значінє, бо за вбийство без наміру, закон приписує довголітну тюрму, а за намірене вбийство тільки смерть через повішенє. Далї бачимо з зізнань родини Січинського і лікарів психіятрів, що він ділав тільки з пімсти за свій бідний нарід, бо вони найшли у Січинського гарну вдачу, розвинене етичних почувань, велику інтеліґенцію, а психічної недуги не було в нім жадної. Родина знов каже, що Мирослав був добрий, лагідний, слухняний, вчив ся гарно, занимав ся ріжними народними справами і його душа була налита любовию до народу. Отже видимо, що Мирослав Січинський є один з найкрасших синів України, бо він для неї жертвував, що мав найдорожше, а то **своє молоде житє!**

Дорогі читачі! Січинський тепер на воли. Десь може тяжко працює на хліб насущний, а в него і бідна старенька матїр. Отже наша совість, наша честь, яко культурного народу, вимагає тепер помогти Січинському матеріяльно і хоч в части відвдячитись за його пожертвоване для нас. Поможім йому може ще які студії скінчити в дотичнім краю, а він ще послужить нам. Ми знаємо людий всличати, але по смерти. Покажім же сьвітови, що ми вміємо віддати хліб за хліб і за житя.

Отже я проєктую зараз оснувати фонд Мирослава Січинського, котрий має бути не з соток долярів але з тисячів! Ануж, Братя і Сестри! Січинський для нас жертвував ціле своє молоде житє, переніс страшні муки й терпіня! А ми, Дорогі, жертвуймо кождий і кожда одного пів дня, а властиво плату, яку заробимо за пів дня і зашлїм сю квоту на фонд М. Січинського, до „Свободи“, 83 Ґренд Стр., Джерзи Сіти, Н. Дж. Ануж, Русини-Українці, покажім свою вдячність Миросеви за його незглублену любов до нас і в пятилітну річницю акту з 12. цьвітня 1908 зложім дар грошевий на фонд М. Січинського. Лиш трошка охоти і роботи на мітинґах, хрестинах і всяких сходинах! Гаразд!

Ґригорій Болюх.

НАРОДНІ ЗБОРИ
в справі „Рідної Школи“

Pittsburg, Pa.

Дня 23-го марта відбуло ся у нас віче в справі „Рідної Школи“, на котрім був присутним делеґат старокраєвих товариств п. С. Демидчук.

Однак на жаль наше віче не вдало ся так величаво, як сего можна було сподіватись, бо на наше нещастє падав дощ. Однак сим не можуть оправдати наші патріоти своєї неприсутности, бо братство Лицарів сьв. Ґеорґія з Норт Сайд (Алеґени) майже в цілости прийшло пішки. І як би не се братство, то наша галя була би пустою.

Віче отворив місцевий парох о. Бариш, представляючи п. С. Демидчука, та покликуючи на предсїдателя п. Дмитра Маціййовського, а на секретарів пп. Г. Хоміцького і П. Шпікулу.

За сим забрав голос п. Демидчук. Оповівши в коротці історію України від піддания Хмельницького під царський кнут згадав про наших героїв та про блуди, які поробили наші проводирі. Бесїдник заявив з натиском, що одинокою дорогою до визволеня України є своя школа. Наші опікуни волїють бачити нас темними і за наші гроші, збирані при податках, будують нам „твердзи на кресах“ а ми мусимо свої школи утримувати самі із збираних лепт.

Не буду наводити ширше промови п. Демидчука, бо не хочу занимати много дорогого місця в нашій часописі, позаяк вже богато разів подібні справозданя були в „Свободі“.

По промові п. Демидчука пішли колектори та зібрали з верхом $200.00. Пан Демидчук подякувавши за жертви, припоручив вибрати тимчасовий комітет, який міг би занимати ся і на дальше збиранем жертв на „Рідну Школу“. До комітету увійшли о. Єр. Бариш, Ол. Бучак, Дм. Маціййовський, Ф. Волчко і П. Шпікула.

Відтак о. Бариш подякував присутним за участь і за жертви, а п. Маціййовський подякував п. С. Демидчукови за його працю, яку покладає для нашого поневоленого народу. По відсьпіваню гимну „Ще не вмерла Україна“ нарід розійшов ся домів.

П. Шпікула.

Youngstown, O.

День 1. цьвітня 1913 р. буде у нас, юнґставнських Русинів, записаний золотими буквами, бо в тім дни витали ми між собою дорогого гостя з рідного краю, Вп. Демидчука, котрий зумів розворушити серця наших заспаних Русинів, які вже днесь спізнали, чим вони суть і до чого мають стреміти.

Повитали ми тут дорогого гостя не так може як другі місцевости, бо сказати по правді, то наш нарід не знав, що то є віче і яку воно має ціль, бо допервa перший раз наші Русини мали нагоду почути вісти зпід рідної стріхи.

Наперед треба признатись, що на вічу явила ся мала горстка наших Русинів. В нашій громаді жиє звиш 1500 Русинів, а на віче прийшло заледви 88 душ. Присутні мусїли соромити ся за неприсутних... Бачили ми на вічу кількох патріотів, котрі із зворушенем вертали домів та голосили теплі слова п. Демидчука тим людям, які на вічу не були. Жаль буде всїм тим, котрі були ліниві прийти та почути горячі слова про нужду та кривду наших батьків, заподіяну там в старім краю через польську шляхту.

Не буду тут богато розписувати ся, а скажу лиш те, що найважнійше. О годині 7.30 явив ся на гали п. С. Демидчук супроводжений нашим парохом, о. В. Зацерковним. О. Парох відповідною промовою привитав любого гостя та представив його зібраному народови.

На предсїдателя зборів покликано п. Николу Павлишина, на його заступника п. Николу Мирдича, на секретарів — низше підписаних. Предсїдатель уділив голосу п. С. Демидчукови, котрий промовляв до зібраних без перерви годину і пів. У своїй гарній, пориваючій бесїді зворушив слухачів до глубини души так, що кождий вертав домів з великою радостию і питав один другого, коли то ще почує такі теплі та любі слова.

По укінченю промови п. С. Демидчука предсїдатель подякував дорогому гостеви за його щирі та дорогі слова і заохотив присутних до складаня жертв на „Рідну Школу“.

Опісля забрав ще слово о. В. Зацерковний. Він в імени усїх присутних Русинів подякував п. Демидчукови за його труд, що зволив загостити до нашої околиці, та пожелав дорогому галицькому гостеви многих літ. Хор під проводом нашого дякоучителя п. Вол. Малієвича відсьпівав многолїтствіє, а на кінци „Ще не вмерла Україна“.

Подає ся до загальної відомости всїх юнґставнських і околичних Русинів, що на вічу зістав вибраний комітет на кождий плейз до збираня жертв на „Рідну Школу“. До того комітету належуть:

1. Стілтон: Мих. Кіхтан, С. Цицик і Н. Кибало.

2. Брагіль: Вас. Скиба і Гриць Душний.

3. Юнґставн: С. Переговський, Т. Вишньовський і Н. Павлишин.

4. Гезелтон: Леон Кухтин і Семко Пуцак.

5. Іст Юнґставн: Роман Ґіль і Теодор Солодуха.

Усї зібрані гроші просить ся складати на руки касієра, п. Василя Скиби, а спис жертводавців доручувати секретареви, п. Стефанови Переговському.

Тут подаємо спис жертводавців:

о. В. Зацерковний $10.00; В. Малієвич 5.00; Л. Кухтин і І. Стех по 2.00; Р. Ґіль, Н. Павлишин, Н. Мирдич, І. Сухий, С. Грицик, Ю. Синчак, Т. Кіхтан, Г. Душний, С. Переговський, Т. Солодуха і С. Цицик по 1.00; І. Черніґа, М. Циктор, Ю. Литвин, М. Полянський, Г. Франк, М. Ганиш, О. Дмитрушко, Д. Кец, С. Ґіль, Ф. Вишньовський, І. Сухий, Й. Ярош, Д. Ткачик, В. Ґресько, В. Гринько, І. Федаш, М. Цоньо, М. Баглай, Т. Стецко, В. Пусь, Г. Стай, М. Єдинак, С. Савчак і В. Скиба по 50 ц.; 32 осіб зложили по 25 центів. Разом зібрано $51.60. Розходу було $5.00. За посилку гроший до Львова і почта 60 цнт. — остало $46.00. Сю квоту (225 К 49 с.) вислано на адресу „Дністра“ на вкл. 6800. Число почтової посьвідки 70153.

Леон Кухтин, секр. віча,
Роман Ґіль, секр. віча.

Іван Франко.

Причта про смерть.

Асока цар премудрий, милосерний —
Були колись такі царі на світі —
З цілим двором раз їхав через місто
І вздрів аскетів двох — худих, блїдих,
В одежах із кори та буряну.
Швиденько зсів з коня могучий цар
І підійшов до них і поклонив ся
Їм до землї і цілував їх ноги,
Благаючи благословенства в них.

Не любо се було його дворянам.
„Занадто цар унижує себе
Перед неробами та жебраками!“
Та не посмів нїхто цареви в очи
Сказати се. А був там царський брат,
То сей почав цареви докоряти.
Мовчав Асока, не сказав нї слова,
І вечером у двір вони вернули.

А був у краю звичай старосвітський:
Коли кого на смерть засудить цар,
То перед дім його шле трубача;
І перед чиїм домом сей затрубить,
Тому на завтра треба смерти ждати.

То цар Асока ще в той самий вечір
Шле трубача з смертельною трубою
Перед свойого брата дім. Заграла
Труба зловіща. Похололо в серці
У брата царського. Хоч він не чув
Ніякої провини за собою,
Та знав, що царська невідмінна воля

Всю ніч не спав нещасний, все тремтів,
Ридав, зітхав, робив порядок дома.
А рано у невольницькій одежі,
Присипавши волосе пилом, шнур
На шию засиливши він пішов
У царський двір і став перед царем.

„Се що такого?" — запитав Асока
Нібй дивуючись. — „Чого ти, брате,
Ідеш в такій невольничій подобі?"

„Ти певно ліпше знаєш се, мій царю!
Я знаю тілько те, що вчора зночи
Труба смертельна перед моїм домом
Заголосила. Я готов на смерть".

Та радісно обняв його Асока.
„Ну, бачиш, брате, як ти налякав ся,
Хоч знаєш, що твій цар є враз твій брат
І що ні в чому ти не винуватий.
А вчора сам ти докоряв мені,
Коли корив ся я перед старцями;
Адже-ж вони вакі-ж післанці смерти,
Післанці Всемогучого царя,
Що нам не брат, не сват і не рідня
І в кождій хвилі може нас покликать
На суд свій строгий. Сї його післанці
Грізнійші, ніж моя труба смертельна.
От тим то я корив ся перед ними
На знак, що розумію їх призив.
Прости мені тривогу сеї ночи,
Та уважай на ті смертельні труби,
Які Господь раз в раз нам посилає,
Щоб не застав нас сонних, неготових
Його призив могучий. Будь здоров!"

На народні Збори!

(На котрих буде промовляти п. С. Демидчук).

Субота 12. цьвітня в Ню Гейвен, Конн.

Неділя 13. цьвітня, о год. 3-ій попол. в Ансонїя і Дерби, Конн.

Неділя 13. цьвітня, о год. 8-ій вечер в Сімор, Конн.

Второк 15. цьвітня в Вунсокет, Р. Ай.

Середа 16. цьвітня в Фол Рівер і Бедфорд. Масс.

Четвер 17. цьвітня в Манчестер, Н. Г.

Субота 19. цьвітня в Бостон, Масс.

Неділя 20. цьвітня в Ню Брітейн, Конн.

Неділя 4. мая в Ню Йорк, Н. Й. (на горі міста).

В будні дни збори відбудуть ся все вечером, — хиба би місцеві Комітети уважали за відповідне змінити час після потреби. Просить ся отсим П. Т. Патріотів приготовити за сей час галю, позавязувати Комітети та приготовити все потрібне. Пожаданим було би, щоб у всїх місцевостях відбули ся лише одні збори, щоб в той спосіб вони випали величавійше. Коли би хто з Патріотів хотів зробити збори в тих місцевостях, котрі лежать при отсїй оголошеній дорозї, то можуть їх скликати в тих днях, котрі в отсїм порядку не є занятї, одначе мусять заздалегідь зголосити се листовно до нашої Редакцїї, щоб мож порозумітись вперед з Вп. П. Семеном Демидчуком.

ВЕЛИКІ НАРОДНІ ЗБОРИ

відбудуть ся в Ансонїї, Конн.
дня 13-го цьвітня 1913

то є в неділю о 3-тій годинї пополудни у Джерман Гол, Мейпел стр. На тих зборах буде промовляти делеґат просьвітних старокраєвих товариств Високоповажаний п. С. Демидчук.

Сподївати ся належить, що не бракне на зборах ні одного щирого Русина з Ансонїї, Дербі, Сеймор і околиції. Всї як один явіть ся на зборах і покажіть перед цїлим сьвітом, що Ви вірні сини безталанної Руси-України. — Ренеґатам вступ заборонений. — За Комітет: Ал. Горбаль, о. М. Данилович, С. Підбережняк.

Хто хоче купити добрий бизнес ґросерний? Всьо продаєсь за кеш. Торг на ціле місто, де жие Поляків і Русинів около 10 тисяч. Властитель ґвараитує за бизнес, котрий є змушений продати задля браку здоровля його фамілії. Адреса: J. J. M. c/o J. Shultz, 222 Main Str., Ansonia, Conn.

Загальне Народне Віче

відбуде ся в цьвітну неділю, дня 20-го цьвітня с. р., о годині 2-ій пополудни в Manniellos Vesuvius Hotel, Boulevard Loop 37th Str., HUDSON HEIGHTS, N. J.

Всїх місцевих і околичних Русинів просить ся о численну участь. Промовляти будуть найліпші бесїдники. Вступ на віче безплатний. Хто прийде, не пожалує. — *Комітет.*

ЮНҐСТАВН, О.

Дня 13. цьвітня 1913 буде представлятись ЖИТЄ І МУКИ ІСУСА ХРИСТА в рухомих образах в гали руської греко-католицької церкви сьв. Тройці на 526 W. Rayen Ave. о 2-ій год. пополудни і о 7-ій год. вечер. Вступ 25 ц. Весь дохід іде на церков. Білети (тікети) з 29. марта суть важні. Всїх дооколичних Русинів запрашає — Комітет.

УКРАЇНЦІ БАЛЬ! РОДИМЦІ БАЛЬ!

Руське Товариство Тисьмениця, від. 144 Р. Н. С.
устроює
ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ,

в честь славного гетьмана Богдана Хмельницького. Якраз минає 265 літ як Русь-Україна вибрала Богдана Хмельницького своїм гетьманом. Тож прийдіть на той намятний день, Сестро і ти Брате, щоб ся разом забавляти і сьвітови показати, що ми з роду руського. За Богдана Хмельницького не будемо забувати, Богдан боров ся за сьвяту Русь-Україну, знайте, Сестро, руський сину. Прийдіть з нами погуляти, пісний руських засьпівати, а музика як заграє, то си Русин погуляє: козака і верховини, руська слава най не гине, хай цілий сьвіт і ворог знає, що Русин жиє і гуляє, буде боровсь аж до загину за Русь сьвяту Україну!

Прийдіть, Сестро, Брате, а не будете жалувати!

Орхеєтра під управою п. Сербенського.

Баль відбуде ся ДНЯ 3-го МАЯ 1913

в Генніґтон Гол, Рум 214—16 Іст 2-га улиця, межи Аве В а С., Ню Йорк, Н. Й.

ПОЧАТОК О 7.30 ВЕЧЕР.

Буфет свій власний. Тікет 25 центів від особи.

За чесну обслугу і добру забаву ручить:

Балевий Комітет.

ПОШУКУВАНЯ.

Онуфер Скомський глядає свого сина **ДАНЬКА СКОМСЬКОГО**, котрий перед двома місяцями відїхав до Сиракюз, Н. Й. Хто би о нїм знав або він сам, нехай зволить подати о сїм на адресу:

Onufer Skomski,
Box 297, Station B.
WEST BERWICK, PA.

Пошукую свого брата, **ВАСИЛЯ ШЕВЧУКА**, родом з Підгорець, повіт Золочів, в дуже важній справі. Перед двома роками перебував в Голийок, Масс. Хто би знав його адресу, зволить ласкаво написати до мене, а за се дістане два доляри нагороди. Адресувати: John Podborecki, 1327 Franklin St., Easton, Pa,

Пошукую вас, вуйку **ГНАТЕ БАРАН**, родом з Залозець. Хотївбим з вами побачити ся і до вас на сьв. Воскресенїє в гостину прибути. Як є мені довідаєтесь, то прошу написати. Ваш добре знаний зять Іван Малїшевський. Адреса: John Podborecki, 1327 Franklin St., Easton Pa.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, уптивий, працьовитий, музикальний, добрий режісер, грає добре на фісгармонії, при тім скромний чоловік, шукає посади від 15. або від 30. цьвітня. Зголошуватись треба на адресу: Rev. B. Merenkow, 24 Farbridge St., Rochester, N. Y.

ПАРОХІЯ когуска потребує дяка. Платня 40 до 50 долярів. Вимоги: хор, представленя, школа. Бодаки і піяки най мовчать. Чеснота, праця герою. Адреса: Pelensky, Cohoes, N. Y

НА ПРОДАЖ фарма, 280 акрів, дім, стодола і стайнї, комора і курники, взагалі всї господарські будинки в добрім станї. Ліс грубий, земля урожайна. Продаєсь враз з худобою, возами, машинами і всїлякими знарядами рільничими. Близько міста і стації. По причині незгоди в партнерстві ся фарма мусить бути продана. Ціна лиш $3.900, сплата після угоди і догідности купуючого. Голосїть ся і огляньте сю фарму: Henry Groobert, Colchester, Conn.

ДОБРИЙ ЗАРОБОК ДЛЯ ЧЕСНИХ ЛЮДИЙ. Підписана компанїя пошукує за совісними аґентами руської народности. По близші інформації пишіть по руськи до: European Colonization Company, 441 Drexel Building, Philadelphia, Pa.

Ніколи не підписуйте

ніяких паперів, доки не знаєте, що в них є.

Сотки наших людий ошукують щоденно несовісні компанії і їх аґенти.

В той спосіб неоден наш робітник тратить усе, що від уст собі відняв і відложив на чорну годину.

А весь наш нарід тратить рік річно в сей спосіб міліони долярів!

Заки підпишете який небудь анґлїйський папір, котрого не розумієте, попросіть, аби вам вперед дали SAMPLE (семпел) того паперу, або дали таки той сам папір, який ви маєте підписати, щоби вам єго хто витолкував.

Коли компанїя або аґент не хоче на се згодитись, то се найлїпший знак, що ся компанїя боїть ся сьвітла, і тодї найліпше з такою компанією або аґентом нічого не мати до діла.

Кождому хто пришле до мене свою умову, контракт, чи який небудь другий папір писаний по анґлїйськи, переведу єго на жадане на українську мову та дам совісну пораду.

Також напишу вам лист по анґлїйськи, єсли вам сего потреба.

JNO. J. ARDAN,
512 Traders Bank Bldg.,
Scranton, Pa.

УТРАЧЕНЕ ЗДОРОВЛЄ.

Утрачене здоровлє можна привернути, єсли рівночасно не стратимо здібности мисленя. Ми повинні розпочати житє з сьвіжою енерґією і старати ся як найбільше винагородити страту. Навіть коли втратимо своє здоровлє, не повиннісьмо десперувати, позаяк у многих случаях можемо прийти назад до здоровля. У подібних случаях треба наперед зміцнити орґани травленя Трінера Американським Еліксіром Гіркого Вина. Скоро лише орґанїзм буде в стані приняти досить покарму і перетравити його цїловито, ціле тіло віджиє. Той лїк очистить орґанізм, скріпить тіло, усуне затвердженє, кольки і корчі, біль голови, богато недуг жолудкових і внутреннестий і дасть Вам нову енерґію. По всїх друґсторах.

Jos. Triner,
1333—39 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

Великий Баль і Представленє „Нара Совісти"

в 5 діях

відбуде ся на дохід гр. кат. церкви сьв. Володимира в Elizabeth, N. J. **в понеділок дня 28 цьвітня 1913 р.** в гали п. Я. Цюрчака,

154 Front & Southpark Sts., Elizabethport, N. J.
Початок балю о г. 3-ій, а представленя о г. 8-ій точно.
Місце І-рядне 50 цт., ІІ-р. 35 цт., ІІІ-р. 25 цнт.

Запрашає ся сердечно всїх так місцевих як і з околиці до участи в сїм балю і представленю.

Як стати горожанином-сітізеном,

про се дізнаєтесь з книжочки, в якій все обяснено в запитах і відповідях, друкованих по руськи і по анґлїйськи. — Книжочка копітує з пересилкою 20 цт. Можна посилати марками почтовими на адресу:

V. P. HLADICK,
333 E. 79 STREET, NEW YORK.

Позір, Русини!

Ст. Цембрівський
руський музикант
приннмає замовленя на всякі забави, весіля, балї, представленя, концерти і т. д. — Адреса:
435 E. 9 St., I floor yard house
NEW YORK.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЖЕН!

В стеті Пенсилванія вийшло нове право що до практики акушерії, забороняюче всїм женам занимати ся акушерством, наколи не зложать державного іспиту. Щоби дати спромогу руським женам на далї занимати ся акушерством, бажаю дати поміч кождій, котра тільки до мене зголосить ся в сїм місяцю, бо пізнїйше буде вже за пізно. Час короткий, тож голосїть ся сейчас на адресу:

Др. І. КУЛЬЧИЦЬКИЙ,
215 Pittston Ave., Scranton, Pa.

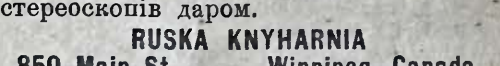

Вже вийшла з друку давно пожадана книжка:

КАРОЛЯ, чудова повість з життя сироти, 160 сторін	40 цт.
НОВІ ПІСНІ З СТАРИМ КІНЦЕМ, пересьпіви Щипавки і Драпавки	25 цт.
ІСТОРІЯ ПРО СИРОТУ ІВАСЯ	15 цт.
НА БІЛИХ СКАЛАХ	60 цт.
ІСТОРІЯ КОЗАЧЧИНИ з образками і мапою України	80 цт.
ОБРАЗКИ З РОЗВИТКУ РУСИНІВ, популярна книжка для кождого, з образками	75 цт.
НАЧЕРК ІСТОРІЇ УКР. ЛІТЕРАТУРИ І. і II. часть	$1.50
ЖИВИЙ ТРУП	15 цт.
СКОШЕНИЙ ЦЬВІТ, гарне оповідання	45 цт.

Катальог книжок, інструментів і стереоскопів даром.

RUSKA KNYHARNIA
850 Main St., Winnipeg, Canada.

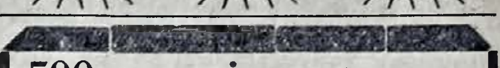
500 долярів нагороди

дамо кождому, хто нам докаже, що при уживаню мого ново-винайденого средства т. зв. „ANTIGERMINE" не виросте буйне волосе, борода або вуси.

Наколи Вам до сеї пори нічого не помогло, то не відкладайте а попробуйте ще мого нового, чудового средства.

Ціна сего средства тільки 2 доляри. За успіх ґарантуємо. Письма і гроші посилайте до:

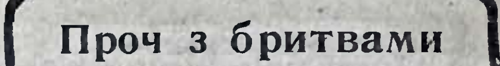
UNION MEDICINE CO.
531 Tremont Ave., New York, N. Y.

Проч з бритвами

Наш порошок усуває сейчас волосе з твари, з бороди і де би не було, без жадного болю, не лишаючи жадних слідів по собі. Висилаємо пачку того порошку за 1 доляр, пробні дози за 50 цент. Пришлїть 1 дол. через моней ордер або в реджістрованім листі або почтов. марками а ми сейчас вишлемо порошок з поясненєм, як його уживати.

Адреса: Dr. BELLIN'S CO.,
55 DELANCY STR., NEW YORK, N. Y.
10—13 Потреба аґентів.

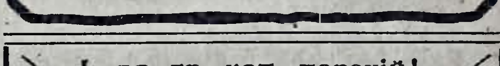
Для гр. кат. парохій!

КОВЕРТИ
на Великодний дар

1000 штук $5 — 500 штук $3

виконує скоро, дешево і гарно

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ЖІНКИ! Одинока руська школа, де можна вивчитись акушерії. По скінченю науки видаємо державний дипльом, важний на цілу Америку. Провадимо шпиталь, в котрім лічимо всякі хороби, а переважно недуги жен, не маючих дітий.

Адреса: International College of Midwifery and Hospital
213-215 Pittston Ave., Scranton, Pa. Dr. KULCZYCKI.
Phones: Old 4974. New 1553.

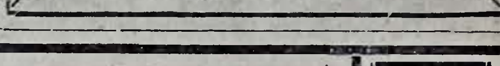
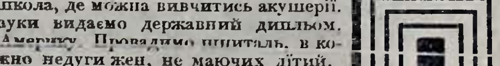
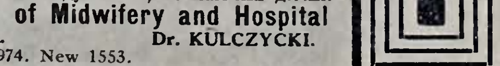
ДАРОМ 12 найліпших руських сьпівів ДАРОМ

$75 ФОНОГРАФ за $40

Продаємо сї прегарні Columbia „Grand Opera" говорячі машини до всїх частий Злуч. Держав і Канади лиш за 40 долярів, на легкі сплати по 2 доляри місячно, також додаємо зовсїм даром 12 найгарнійших руських і польських сьпівів, які собі виберете з нашого спису. — Сю машину ґварантуємо на 5 літ.

Недавно отрималисьмо великий вибір найновійших РУСЬКИХ І ПОЛЬСЬКИХ ПОДВІЙНИХ РЕКОРДІВ по 65 і 75 цнт. штука. — Пишіть днесь по катальоґ машин і рекордів, який вишлемо Вам даром.

ATLANTIS TALKING MACH. CO.,
46 East 7th Street, Dept. 2, NEW YORK, N. Y.

РЕКОРДОВЕ СПРАВОЗДАНЄ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ МАРЕЦЬ 1913 р.

НОВОПРИСТУПИВШІ ВІДДІЛИ.

Тов. Запорожська Січ в Ансонії, Конн.

В. 67. Почкур Дмитро, Шуран Василь, Субтельна Юлія, Свистун Федько, Мартинчук Сильвестер, Мотиль Петро, Пастушенко Іван, Мерещак Танас, Наконечний Іван, Гульовський Юрко, Шеремета Юрко, Москалюк Петро, Ганчарик Іван, Шумейко Прокін, Чупко Стефан, Гузій Максим, Куйбіда Яким, Коваль Стефан, Шуран Іван, Стадник Трофим, Загоруйко Павло, Бабій Іван, Пелех Александер, Калина Василь.

Тов. Богдана Хмельницького в Істон, Па.

В. 137. Мегаль Віктор, Мазур Іван, Іськів Дмитро, Сорока Василь, Кіндратів Данило, Сабатій Филимон, Стрихович Яворський Гринько, Шидловський Іван, Звіжинський Іван, Шклярський Дмитро, Гуда Василь, Загорийко Михаїл, Наконечний Олекса, Савич Петро, Турчинський Іван, Литвин Володимир, Милимук Іван.

Сестрицтво сьв. Ольги в Шікаґо, Ілл.

В. 240. Буцяк Анна, Поплавська Анна, Край Параска, Хворостина Катерина, Мидзяк Марія, Шеремета Катерина, Підлісна Олена, Зохнюк Катерина, Штандара Анна, Кондратюк Реґіна, Сабан Олена, Яцина Мілька, Шевчук Анастазія, Нагайчук Александра, Лаврів Юліянна, Гринишин Марія, Край Катерина, Пилипяк Ксеня, Стефанюк Марія, Моранець Александрра.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ.

В. 1. Амбіцка Ксеня.
В. 2. Синкович Юліянна.
В. 5. Янічко Йосиф.
В. 9. Мартин Іван, Картенців Йосиф.
В. 10. Цимбала Яким, Дудканич Михаїл.
В. 12. Русинко Теодор, Цар Михаїл.
В. 15. Барна Михаїл, Мовчко Гринько.
В. 16. Лохман Іван, Іванюк Бокоста Василь.
В. 19. Катанчик Андрій, Калинчук Прокоп, Подколїцький Антоній, Цілковський Іван, Адам Андрій, Грошик Станислав, Нагорняк Василь, Дашкевич Михайло, Деринь Антоній, Данилець Василь, Мудрий Василь, Сидоряк Евстахій, Чуба Ілько, Калинчук Іван.
В. 20. Садецький Михаїл.
В. 22. Максимів Дмитро, Хмарик Николай.
В. 23. Яно Михайло, Гаракалїй Йосиф.
В. 24. Шимко Іван.
В. 28. Секелик Константин, Копанський Стефан, Гричишин Ілько.
В. 29. Тинько Павло.
В. 30. Мацейко Николай.
В. 33. Коцсь Атанас, Саюк Василь, Шкільняк Федор, Гуль Гринько, Петронд Михайло, Андрухів Іван, Сахар Іван, Драбик Семко.
В. 37. Сенко Лукач, Головач Стефан.
В. 38. Скапяк Антоній, Тиханич Антоніна.
В. 42. Фляк Яким, Кумка Дамян, Сич Михайло, Санаґурський Михайло, Грнько Василь, Даніє Іван, Яким Андрій, Паралович Александер.
В. 45. Веселик Катерина.
В. 46. Падух Яків.
В. 47. Родьо Михайло, Костик Іван, Цмай Іван, Паталяк Федор.
В. 48. Фринцко Теодор.
В. 49. Янкевич Антін.
В. 56. Шимбор Фредрик, Папа Андрій.
В. 57. Клубко Іван.
В. 63. Оресик Стефан.
В. 64. Возьвик Ясько, Крийдич Гарасим, Вроновський Ясько.
В. 69. Габрилюк Яків, Козак Петро.
В. 70. Докля Володимир, Митриха Филип, Сеньковський Василь.
В. 73. Лободяк Дмитро.
В. 75. Сливінський Сильвестер.
В. 76. Куций Андрій.
В. 78. Виняр Михаїл.
В. 81. Кифор Миколай.
В. 82. Пендляшак Іван, Ткач Михайло, Фольта Себастіян, Мастило Михайло, Ярославський Іван.
В. 85. Волошин Іван, Сиґида Стефан, Антульський Стефан, Ярославський Павло, Вітовський Йосиф, Запирач Петро, Корнацький Олекса, Розтицький Станько, Слоцький Генрик, Стараньчак Михаїл.
В. 90. Грабович Василь, Лях Юрко, Госнип Федор, Михалечко Михайло.
В. 91. Евусяк Іван.
В. 92. Ванкевич Юрій, Бащук Никола.
В. 99. Адамський Михаїл, Филиповський Йосиф, Малик Петро, Яремчук Іван, Чупіль Федьо.
В. 102. Возьний Василь.
В. 104. Боберський Онуфрій, Ломенський Йосиф.
В. 105. Тур Теодор.
В. 106. Ґошко Антін.
В. 107. Гарасевич Василь, Осагла Федор, Грицик Федор.
В. 108. Чін Миколай, Кудлак Федор, Левко Михаїл, Прийма Григорій, Панчишин Прокіп, Приймак Михаїл.
В. 109. Клїнковський Михаїл, Гадараш Мих.
В. 110. Матіяш Йосиф.
В. 111. Ковтик Онуфер, Пацей Петро.
В. 112. Палївода Анна, Сеніт Марія.
В. 113. Буч Сташко, Коземчак Іван, Курчак Атанас, Дацко Миколай.
В. 115. Реда Павло, Реґа Іван.
В. 116. Домбровський Михаїл.
В. 117. Матвишин Михаїл.
В. 120. Токарчик Василь.
В. 121. Черемшак Михайло.
В. 122. Гарняк Анна, Морянка Анна.
В. 123. Майбук Гриць.
В. 124. Радьо Михаїл, Хрін Федор, Хомка Прокоп, Сосновський Іван, Глива Матвій.
В. 125. Вус Анна.
В. 126. Кнап Йосиф, Михалик Андрій.
В. 131. Гелейда Анна.
В. 134. Лацуп Іван, Шпонтак Михайло Клеба.
В. 136. Кравчишин Гринько.
В. 142. Соболовський Михаїл.
В. 144. Тиханович Петро.
В. 145. Кальманський Семен.
В. 152. Петрус Христина, Яношко Анна, Шопак Анна.
В. 153. Цебак Ігнат, Павлюх Данько, Роль Михайло, Дудик Василь.
В. 154. Гребінь Юрій.
В. 156. Заставний Михаїл, Кобаній Костик.
В. 157. Сінутка Григорій.
В. 158. Семенчук Стефан, Костюк Дмитро.
В. 159. Іванщук Іван, Зятик Павло.
В. 160. Александрович Онисим, Глугович Катерина, Варварчик Агафія, Береза Текля, Кузенька Тимко, Партан Роман.
В. 161. Черський Вінцентій, Мендик Йос.
В. 162. Ганкевич Миколай, Бутитер Семко, Федишин Гриць, Шукост Федор, Шпуганиць Михайло, Кобриниць Ілько, Різак Федько, Малиц Мартин, Дорош Михаїл, Подобінський Іван.
В. 163. Серавко Анна, Зелик Катерина.
В. 166. Хлопик Петро.
В. 168. Крупка Максим.
В. 170. Павукевич Василь, Онуфрів Лука, Курніта Анастазія.
В. 172. Ковач Миколай, Юрчик Йосиф, Ясіновський Іван.
В. 175. Заяць Іван, Макара Димитрій, Маринюк Іван, Тарновський Николай, Запоточний Михаїл, Стасенко Михаїл, Заяць Михаїл.
В. 178. Шевчишин Юлія, Шухват Ксенька.
В. 179. Микита Андрусь, Салик Олекса.
В. 182. Проць Григорій.
В. 184. Яремко Павло, Габшанський Іван.
В. 186. Якубишин Марія.
В. 188. Прокін Дмитро, Васильків Николай, Ліба Михайло.
В. 190. Пилипів Дмитро, Древінґа Катерина, Шуманська Йосифа, Станкевич Франко.
В. 191. Заричанський Михаїл.
В. 192. Німий Іван.
В. 193. Фітрик Іван, Письонек Йосиф.
В. 194. Возьняковський Теодор.
В. 196. Гранчак Василій.
В. 198. Корнило Павло, Кобес Йосиф, Курилик Іван, Прохира Іван, Гамкало Григорій, Сидор Олекса.
В. 199. Федор П. Анна (Янош), Вовчко Анна (Дісвичук).
В. 203. Білобрам Андрій, Климчук Антін, Прихітко Семен, Гринюк Іван, Пашковський Войтко.
В. 204. Содомора Йосиф.
В. 205. Палійчат Юрій.
В. 206. Пасечник Василь, Кінаш Василь, Околїта Николай.
В. 209. Осиф Михайло, Цап Саверко, Шумний Григорій, Боднар Петро.
В. 211. Гул Василь.
В. 213. Кернець Йосиф.
В. 214. Гирка Михаїл, Клевінський Іван.
В. 216. Запарач Марія, Гошій Анна.
В. 218. Лабай Ігнатій, Нановський Василь, Гриб Стефан, Курчицький Николай.
В. 219. Томчик Яцко.
В. 220. Демко Василій.
В. 221. Зборик Николай, Татарин Іван, Маліцкий Данилї, Кривокульський Стефан, Лефтюк Теодор, Ремінець Дмитро, Граб Іван, Маґіла Іван, Кулик Михайло, Боруцький Антоній.
В. 226. Сербан Іван, Вилота Юрій.
В. 227. Баран Іван, Куземчак Іван.
В. 229. Савкулич Євка, Конопельський Михаїл, Яблонський Миколай, Поточняк Миколай, Костик Антін, Старух Зося, Колодій Федор, Каприк Михаїл.
В. 231. Барилка Яцко, Паралевич Петро.
В. 237. Вулич Григорій, Яворський Данилї, Ворольчак Ясько, Совенський Стефан, Рибак Роман.
В. 239. Сріна Марія, Лиховід Михаїл.
В. 242. Багрій Михаїл.
В. 245. Боцко Петро.
В. 246. Шелест Онуфрій, Гудима Марко.
В. 248. Порожек Іван, Заплітний Павло, Марцінишин Антін, Грецький Андрій, Заплїтна Евфрозина, Навроцька Марія, Прийма Стефан (с. Антона), Якубів Іван, Миськів Пилип.
В. 250. Фльорко Іван, Юрочко Іван, Левіцький Андрій.
В. 251. Штоймиць Йосиф, Щупак Миколай.
В. 252. Бехер Йосифа.
В. 253. Стависький Семан.
В. 254. Кобеля Андрій, Сікорович Войцех.
В. 257. Орищик Михайло, Іван Василь.
В. 259. о. Паздрій Михайло.
В. 260. Саміла Іван, Чумак Володимир, Вавриків Михаїл, Пятковський Григорій.
В. 264. Шебеші Франко, Синчак Юрій.
В. 265. Яцковський Франко, Ватулич Петро.
В. 266. Срамовська Катерина.
В. 268. Маливяк Михайло, Грубовський Михайло, Еван Іван.
В. 270. Канадець Федько, Жуковський Стефан, Шустикевич Бартон, Сьвідрик Петро.
В. 275. Морітко Елисавета, Монюшка Марта, Делк Елисавета, Балют Марія, Гундера Терезія.
В. 276. Пшонний Станислав, Степак Андрій, Ілащак Юрко.
В. 277. Працонь Прокіп, Чикирда Іван, Коба Константин, Піс Стефан, Маґера Миколай, Нестерук Іван.
В. 278. Гавилей Михайло, Магена Петро.
В. 283. Пиндус Константин, Юськів Маланя.
В. 286. Паламар Петро, Тимків Йосиф.
В. 288. Малицький Іван, Гураль Демко.
В. 289. Нановавець Стефан, Пилип Самуїл.
В. 292. Когут Марія, Бачинський Николай.
В. 294. Сидивар Василь.
В. 299. Поставський Дмитро.
В. 301. Мельничук Стах, Харків Стефан, Зінькук Юліян, Останчук Ілія, Зінькук Ант.
В. 304. Лопатин Миколай, Ванчишин Андрій, Фезінко Василь.
В. 306. Тюбінь Гринько.
В. 311. Дудина Василь, Прокопяк Петро.
В. 312. Старко Гнат, Витичак Стефан, Моравський Францішек, Вересик Федько.
В. 316. Туранський Петро, Панькiв Семен.
В. 317. Підкамінна Анна, Дидик Михайло, Беднар Катерина, Матвів Катерина.
В. 318. Іванів Ева, Кравчишин Варвара, Мельник Марія.
В. 319. Голїшовський Андрій.
В. 323. Вініцький Іван.
В. 324. Лабяк Михайло, Тимків Михайло.
В. 329. Котик Михаїл, Шулик Михаїл.
В. 330. Гарасилович Іван, Бойко Стефан.
В. 331. Зеґлен Фрачко, Зеґлен Іван.
В. 332. Тутай Францішка.
В. 334. Сторожук Марко.
В. 336. Фецачен Михайло.
В. 337. Бутитер Юстина, Ковальчук Мелянія.
В. 338. Грицко Іван.
В. 340. Браток Іван, Вишинський Василь.
В. 341. Старавський Дмитро, Ящак Михайло, Михайлів Іван.
В. 342. Меньо Йосиф, Ґец Михайло, Вуй Петро, Бубняк Прокіп, Бибкович Яків, Скоцинець Михайло.
В. 344. Лівкович Павло.
В. 345. Пукайло Іван.
В. 347. Стрільчук Николай, Шумська Макрина, Стрільчук Петро.
В. 348. Турчак Ігнатій, Яцко Николай, Чарнецький Михаїл, Новак Петро.
В. 349. Олійник Семен.
В. 351. Дзядушик Марія.
В. 352. Ожинська Марія, Ковальська Балбіна.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИСТУПИВШІ.

В. 1. Волошин Михайло, Москалик Марія, Колодїй Михаїл, Криснюк Семан.
В. 4. Мулик Кость.
В. 7. Вівсяницький Михайло.
В. 10. Маджик Самуїл.
В. 12. Лагойда Юстин, Лусік Маріянна.
В. 28. Ващишин Онуфер, Подоляк Пилип.
В. 30. Уйків Іван, Садовий Стефан.
В. 58. Каня Йосиф.
В. 62. Беднар Марія.
В. 66. Цап Іван, Коніщак Михайло, Драган Яцко.
В. 70. Леуш Стефан І., Ленич Іван.
В. 82. Гопик Вінцентій, Адамяк Йосиф, Тхір Василь, Ростицький Михаїл.
В. 90. Фльодович Филип.
В. 91. Коцюба Варвара.
В. 92. Мудрий Адам.
В. 104. Федорик Андрій.
В. 105. Муліцький Іван.
В. 135. Фрич Демко, Кнап Михайло.
В. 143. Нагорняк Николай.
В. 155. Петренка Іван.
В. 157. Маркович Никита.
В. 163. Паславська Анна.
В. 165. Василик Михайло, Филипчак Мих.
В. 170. Возьний Онуфрій, Шостак Андрій, Росолюк Іван.
В. 175. Мидловський Станислав.
В. 176. Васько Павло.
В. 179. Бурбан Яким, Братусь Василь, Решетило Максил.
В. 185. Іванцьо Василь.
В. 188. Марич Станко.
В. 209. Барнасевич Йосиф.
В. 213. Кондрат Теодор.
В. 217. Наконечний Василь.
В. 220. Сахно Іван.
В. 229. Ґазда Марія Чупашко, Гойдич Анна.
В. 253. Юґан Андрій, Лишив Юрій.
В. 270. Жарський Василь.
В. 273. Кіцак Онуфрій, Кочан Йосиф.
В. 277. Татарик Петро.
В. 289. Зуб Іван.
В. 325. Данилець Григорій, Бручковський Михайло.

ЧЛЕНИ ПРИСТУПИВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 33. Бічак Василь.
В. 35. Олїйник Іван.
В. 37. Іван Петро.
В. 46. Бадира Василь.
В. 47. Батаняк Василь.
В. 57. Смолець Теодор.
В. 68. Вітяк Захарій.
В. 91. о. Балог Михаїл.
В. 96. Томків Іван.
В. 97. Пришляк Іван, Ковальчик Йосиф.
В. 98. Гладьо Николай.
В. 106. Дулев Климентій, Катеринич Григорій, Ґермак Іван, Калютчик Петро, Ревчук Созан.
В. 136. Заячик Николай.
В. 139. Олексяк Андрій.
В. 140. Дронь Петро.
В. 148. Вовчко Петро Кульчицький, Хопка Петро.
В. 165. Лазука Йосиф.
В. 168. Маняк Филип.
В. 196. Ґреґа Лашлав Василь.
В. 198. Панас Левко.
В. 217. Швець Яцко, Косола Михайло.
В. 231. Щупк Марія, Лахман Лука, Іванів Михаїл, Іванів Іван, Шпак Александер, Іванчик Михайло (стар.), Шпук Павло, Тузик Михайло.
В. 232. Джуган Андрій.
В. 233. Франчук Микола.
В. 247. Дячук Василь.
В. 298. Деркач Михайло.
В. 313. Андрейчо Анна Н.
В. 322. Демків Іван.
В. 338. Дамянчик Гнат.
В. 339. Смідзен Василь.
В. 340. Мацуський Стефан Іван.
В. 347. Пипюк Григорій.
В. 348. Чарнецький Стефан, Шанайда Василь.
В. 349. Мартинюк Василь.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИЧЕРКНЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 1. Лойдин Кипріян, Матисек Іван, Фір Олекса, Аполльо Іван, Мадараш Павло, Квартик Андрій, Кундрий Іван, Товт Іван.
В. 3. Баран Ілько.
В. 5. Мудрик Йосиф.
В. 8. Фело Теодор.
В. 9. Рашевич Стефан, Грубинка Михайло.
В. 10. Малиняк Петро.
В. 12. Павчик Марія Лусик, Мошковський Ілія.
В. 14. Сланко Медард.
В. 23. Мадан Андрій.
В. 27. Ляцусь Григорій.
В. 28. Подгурський Антоній, Урбан Василь І., Трояновський Яцко, Гринько Адам, Романюк Андрій, Виндзішовський Іван, Дрізда Людвік, Висовець Дмитро.
В. 35. Козуб Василь, Ющак Михайло.
В. 37. Тимків Катерина.
В. 39. Мисар Григорій.
В. 42. Палюшкевич Петро.
В. 45. Мельничук Михайло.
В. 48. Гринишин Теодор.
В. 53. Когут Параска, Васенда Стефан, Ироцьо Іван.
В. 54. Тиханський Іван.
В. 57. Вандзиляк Іван.
В. 58. Токарчик Андрій (молод.), Копильчак Юрко.
В. 61. Міґдал Владислав.
В. 64. Трицецький Николай.
В. 65. Нагорняк Гринько.
В. 72. Дзюла Михаїл І.
В. 73. Шаравський Кароль.
В. 80. Криванич Михаїл (стар.).
В. 82. Войтко Михаїл, Дзуган Йосиф.
В. 84. Бараник Андрій.
В. 85. Каснан Йосафат.
В. 88. Ворко Теодор.
В. 90. Бугай Томцьо, Фецинц Михайло, Скольський Василь, Векляниш Юрко.
В. 91. Ясуніцький Антін.
В. 92. Валїгунда Іван.
В. 99. Бойко Гриць Іванів, Копик Михайло, Папуга Мілько, Рудко Стефан, Яцур Григорій.
В. 104. Бандура Александер, Фрайсель Іван.
В. 106. Блїдий Михаїл, Цимко Іван, Зибак Іван, Криванюк Теодор.
В. 108. Стадник Василь.
В. 109. Внущак Петро.
В. 110. Приґанч Андрій.
В. 114. Юраниц Іван.
В. 119. Міґович Іван.
В. 126. Сливк Михайло, Кремпа Михайло.
В. 129. Балок Іван.
В. 133. Войтович Даниїл, Благий Федько.
В. 136. Брандибура Петро.
В. 139. Бурка Григорій.
В. 140. Галчишак Василь.
В. 142. Пелькош Петро, Конопельський Іван, Стадник Дмитро.
В. 143. Коцїв Николай.
В. 147. Ястшомб Рудольф, Фариняк Николай, Заручанський Михайло.
В. 151. Ґонтарик Каська Заприлюк.
В. 155. Савіцький Олекса, Паштетник Григорій, Курий Лучка, Шайняк Микола, Слиш Ник.
В. 157. Хлопік Ів., Дурда Петро, Шот Ілько.
В. 160. Вовк Параска.
В. 162. Чомко Стефан, Демкович Стефан, Кунда Михайло, Матвій Андрій, Туравський Йосиф, Угрин Михаїл.
В. 168. Гелета Агафія.
В. 163. Соґуйко Марія.
В. 169. Педа Адам, Грицяк Михайло.
В. 170. Вовк Федор, Костишин Іван.
В. 179. Дмитрів Іван.
В. 182. Косарицький Іван.
В. 188. Калинчак Николай, Лєґдан Іван, Росман Гриць, Титанич Федор.
В. 190. Ґінда Елисавета.
В. 192. Васильків Василь, Белнів Теодор.
В. 193. Зебровський Антін.
В. 194. Шипот Николай.
В. 196. Шерсун Василь.
В. 197. Полюга Олекса.
В. 200. Бев Юлія.
В. 201. Панчишин Павло.
В. 202. Кулинич Ева Сливка.
В. 205. Атонишин Лешко.
В. 206. Чагарин Ксеня.
В. 210. Кашинський Михайло.
В. 211. Вашкевич Матрона Мета.
В. 219. Витік Ілько.
В. 220. Ошнар Теофіль.
В. 222. Гавронський Теодор, Смеречинський Іван, Братко Александер.
В. 223. Шайновський Іван, Ленів Кузьма.
В. 225. Кролій Юрій, Помирко Йосиф.
В. 232. Марульчак Стефан.
В. 235. Бобак Михайло (молод.), Шаланкевич Стах.
В. 239. Скольський Василь, Захарчук Василь, Срока Ілія.
В. 242. Зинич Петро.
В. 245. Сушко Дмитро, Бокала Іван, Слабіцький Вартоломей.
В. 251. Кобилюх Іван.
В. 253. Турок Іван, Гриньо Николай (стар.), Гриньо Николай (молод.).
В. 259. Вндзьо Николай.
В. 262. Ковальчик Олена Павук.
В. 268. Петрик Іван.
В. 273. Калєн Зофія.
В. 274. Цицик Олекса, Павелко Василь.
В. 277. Фіґель Никита.
В. 280. Чакурда Йосиф.
В. 284. Романевич Павло.
В. 289. Скірчак Андрій, Ґриґа Василь, Стемницький Петро.
В. 294. Чорний Іван, Тимків Ілько, Мандрик Андрій.
В. 295. Павловський Войтик, Гайовий Стеф.
В. 299. Русняк Андрій.
В. 300. Новодило Гриць, Коваль Василь, Галамай Федьо.
В. 302. Фецич Федор.
В. 304. Мариканич Матій, Михайлечко Атанас, Лоневський Михаїл, Купинець Михайло, Ґвоздецький Гаврило.
В. 308. Галайко Павло.
В. 310. Цесля Семен.
В. 319. Бадьо Іван.
В. 321. Кузишин Іван, Петлюх Іван, Фостик Михаїл, Голїнський Іван, Голїнський Гриць.

(Продовженє на стор. 12-ій).

Повідомлене.

Повідомляю всї братства, товариства і т. д., що я виробляю всї братські річи, як: відзнаки ріжних форм і величин, паси, капелюхи, шапки, уніформи, американські фани, народні і братські прапори, печатки, церковні хоругви і т. д. — На жадане посилаю ілюстрації. — Удїляю безплатно всякі інформації і поради. — Єсли кому небудь з наших людий потрібно що купити, а не знає як і де, нехай удасть ся до мене, а я охотно услужу. — Єсьм довголїтним членом Р. Н. Союза. — Хто хоче купити руську або яку небудь книжку, нехай удасть ся до мене. — Котре братство замовить від мене американську фану, то не пожалує. — За всї замовленя ґварантую. Адреса:

STEPHEN KALAKUKA,
1009 N. Main Ave., Scranton, Pa.

12-15

НА СЬВЯТА!

ЛИСТОВІ ПАПЕРИ

з відповідними віршами до родичів, до родини, до жінки і дїтий, до брата, сестри, шваґра, друга і т. д., приоздоблені цьвітами або образками. Цїна 12 штук 25 цт., з ковертами 30 цт.

Образки стоячі (капличкі)

представляючі Христа Воскресшого.

Цїна: 1 штука 15 цт., 2 штуки 25 цт.

Замовленя посилати на адресу:

RUTHENIAN BOOK STORE,
439 North 6th Ave., Scranton, Pa.

ФАРМА НА ПРОДАЖ

150 акрів по 10 долярів акер; 300 долярів готївки а решта по 50 дол. річно.

Голоситись на адресу:

S. N. Route 3, Box 74. Colchester. Conn.

ЖІНКИ! Учіть ся акушерії в нашій школї або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. Станьте ся независимими. Наука тревае 3 місяцї; по її скінченю видаємо диплом. Лїчимо всїлякі хороби женщин і дїтий. Адресувати:

Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery,
229 E. 14th Street, New York, N. Y.

Продаємо НАЙЛЇПШУ ЗЕМЛЮ

в стейтї Florida, Palm Beach County. Земля урожайна а клїмат там здоровий. Пишіть до нас, а ми удїлимо Вам радо всяких інфомацій: **GEO. SHULTZ,**
123 W. ERIE STREET, CHICAGO, ILL. 5—17

ВЕЛИКА НАГОДА!

НАЙЛУЧШІ БРИТВИ

Вартість $3.00 лиш 85 центів.

Нащо платити за найлучшу бритву $3.00 або і більше? Ми даємо Вам бритву з найлїпшої анґлїйської срібної стали з великої і в цїлім сьвітї знаної фабрики в Sheffield — England, котра доставляє найлучші бритви від більше як 100 лїт, або також зі знаної сьвітової фабрики в Solingen (Нїмеччина). Даємо Вам ґваранцію, що єсли бритву нашу не знищите перемочею, то вистарчить на цїле житє. Ся бритва коштує у нас лиш 85 центів, а при замовленю 6 штук разом, сему бритву даємо даром. Даємо Вам ґваранцію, що єсли за ту саму бритву в иншім складї не мусите заплатити найменше $3.00, то кождому звертаємо гроші. — Паски до остреня з подвійними ременями з патентованої скіри, вартости $2.00 лиш по 75 цнт. — Гроші посилайте моней-ордером або почтовими марками. Адресуйте так:

STEFAN LOGAY & CO.,
313 E. 40 Street, New York.

ПРОЧ З НАГНЇТКАМИ!

„HAPPY FOOT“ вигублює нагнїтки на ногах і руках в протягу 4-х днів, в противнім разї звертаємо гроші. Пришлїть 25 цнт. до

12-15 **U. G. R. CO,**
55 Delancey St., New York.

Wisconsin Land Co.

отворила 35 тисяч акрів землї до продажи

Продаємо від 10 до 20 долярів за акер, 40 акрів і більше. Лише четверта часть належитости готівкою, решта на виплат, 6 процент. — Хто хоче мати свою хату, фарму і жити в найздоровійшім стейтї, най купить у нас землю. — З роботи, яку даємо кождому купуючому у нас, можна виплатити куплену землю. 26

Прибудьте самі або пишіть на адресу:

C. K. & C. C. ELLINGSON
Box S. 128, HAWKINS. WIS.

УЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ

дуже красна повість з старинних козацьких часів, п. з.:

‚За сестрою‘.

Набути можна по 40 центів за примірник в твердій оправі в друкарні „Свободи“.

---

10 за 5 ЦНТ.

Всї побивають ся за **NEBO** корково закінченими циґаретками.

Каждий продавець розпродує НЕБО циґаретки з кождим днем що раз більше.

Dr. A. Brown

Дентист першої кляси
119 Second Ave., Ню Йорк
(вхід з 7-ої улиці) 12-15

пльомбує і виймає зуби без болю.
Цїни як найнизші.
Говорить по руськи.

Одинокий руський адвокат на цїлу Америку.

Доктор прав

ЮЛЇЯН ЧУПКА,

полагоджує всї справи американські. Понеже др. Ю. Чупка був адвокатом в Галичинї, длятого полагодить Вам найлїпше всї справи процесові, спадкові і військові в Галичинї, спорядить повномочія, контракти і всї правні документи і перепровадить інтабуляції. — Адрес:

Dr. Julian Czupka, 1—13
P. O. 372. 3 N. Main Str., WILKES BARRE, PA. LUZERNE CO.

Єсли маєте слабий зір, терпите на запаленє очий і біль голови, або єсьте загрожені слїпотою, удайте ся по пораду до

ОКУЛЇСТА

45—18 **L. FRIEDNER-A O. R. D. O.**

29 Newark Ave., побіч Cooper Pl., Jersey City, N. J.

Відповідно до зору окуляри від $1.00 висше.
Спеціяльність: Окуляри для шкільних дїтий.
Направляє шкла. Ґарантія запевнена.
Отворено від год. 8 рано до 8 вечер.

ДАРМО! 13—

Фоноґраф, мужеську або дамську годинку, годинник столовий з музикою, гармонію, машину до писаня, сервіс — єсли хочете дістати цїлком дармо як дарунок, пишіть сейчас по безплатні інформації, залучаючи марку на відповідь.

ENGLISH-ASIATIC TOBACCO CO.,
Dept. A. 26. 115 . 7th St., New York City.

Dr. WARD

добре знаний спеціялїст запевнює, що він вилїчить Вас скорше, лїпше і дешевше як який инший спеціялїст. Він лїчить всякі укриті недуги мущин, закаженє крови, утрату животности, нервового розстрою, утрати крови, висушенє, запаленє слюзових болон, гемороїди і пропуклину (без ножа), як і слабости міхура і нирок. Не робить ріжницї як довго Ви хоріли або якого рода є Ваша недуга. Не тратьте надії! Прийдіть і побачте ся з ним сейчас. Його методи суть найновійші а лїченє без болю. Через довгі лїта своєї лїкарської практики, він вилїчив тисячі хорих людий, котрих не могли вилїчити другі спеціялїсти. Памятайте, він лїчить, щоб вилїчити.

Не занехайте відвідати його Анатомічний Музей і пригляньтесь там чоловікови здоровому і хорому. 11—

Вступ вільний.

Dr. Ward
417 Sixth Avenue, New York
(між 25 а 26 ул.)
Години: від 9 р. до 8 веч.; недїля: від 10 р. до 2 поп.

РОДИМЦЇ! ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ СКАЖІТЬ!

Руський музикант.

ДОСТАРЧАЄ МУЗИКИ НА БАЛЇ, ПРЕДСТАВЛЕНЯ, КОНЦЕРТИ, ПІКНІКИ І ВЕСІЛЯ.

Dmytro Melnyk,
338 E. 9th Str. Room 14. NEW YORK, N. Y.

ФАРМА!

Вдова мусить продати 75-акрову фарму при самім дипі і фабрицї. Дім надаєсь на готель; будинки добрі, з інвентарем.

11-15 **DANIEL KUDLIK**
261 Central Ave., Norwich, Pa.

Найславнійший руський спеціялїст

Д=р. Б. ГОГЕНБЕРҐ,

знаний всім і в найширших кругах уважаний тепер за найлїпшого руського і американського лїкаря. Др. ГОГЕНБЕРҐ відбув студії медичні в першорядних університетах і шпиталях в старім краю а довголїтною тут своєю працею здобув собі найбільшу славу і вдяку много тисячів виздоровлених, які одиноко йому лише завдячують своє здоровле.

Нехай жалує щиро кождий хорий, який не знає ще д-ра Гогенберґа і добре тямить о тім, що здоровле можна відзискати через лїченє виключно **одинокого лише д ра Гогенберґа.**

Др. Гогенберґ лїчить з найлїпшим все успіхом **уптиво, совісно і дешево** всякі недуги: голови, горла, легких, чахотку, біль під грудьми, недуги серця, всякі терпіня жолудка, міхура і нирок (почок).

Лїчить недуги жіночі як: неточности, кровотоки, білі уплави, блїдницю, пологові болї.

Всї недуги мущин хочби застарілї: уплив насїня, недостаток мужеської сили, ломанє ніг, костий, болї в крижах, закаженє крови найпевнїйшим середником проф. Ерлїха „606“. Посїдає наймоднїйші машини електричні і лїчить ревматизм, недуги нервові і слабість сьв. Валентія.

Довершує найтяжші операції при помочи знаменитого хірурґа з Відня. Хто бажає здоровля і добра, нехай зголосить ся особисто або листовно, залучаючи двоцентову марку на відповідь.

DR. B. HOHENBERG,
608 E. 6th STREET, Телефон: Orchard 3615. NEW YORK, N. Y.

Хто не вірить, нехай читає потверджений нотарем лист.

Поважаний Докторе Гогенберґ!

Почуваю ся до милого обовязку подякувати Пану Докторови за так скоре і цїлковите вилїченє. Через два роки зносив я мою недугу і нещастє і на дармо лїчив ся у всяких докторів, які наочно мене оглядали. Др. Гогенберґ лиш на мій листовний опис вилїчив мене скоро і з біди увільнив. Нехай Господь Бог дає здоровлє Докторови Гогенберґови, аби міг ще більше хорим помагати.

M. H. Minersville, Pa.

11—

ДАРОМ!!!

Сей подвійний рекорд, з одної сторони музика а з другої сторони пісня, може дістати зовсїм даром кождий, хто має фоноґраф. Напишіть до нас а ми вишлемо Вам сей подвійний рекорд.

HOFFMAN BROS.
77 Second Ave., Dep. 8. New York City.

Одинокий наш лїкар в Ст. Луїс, Mo.

Д=р. БРЕЗАНИ.

Лїчить із всяких недуг мущин, женщин і дїтий.

Офіс під ч.
1625 CASS AVE., ST. LOUIS, MO.
Bell Telephone: Tyler 166 R. 44—17

Години урядові: від 9—10 рано, від 3—4 попол. і від 7—8 вечер. В недїлї лиш від 9—11 рано.

Безінтересовне сьвідоцтво.

Один з бистрійших фармерів стейту Айова будучи на виставі живої худоби в Чікаґо в 1912 р., де оглядав також машину до розкиданя гною, висказав ся про ню вельми похвально.

„Я посідаю одну з тих машин. Се є найсильнїйша з усіх, які я посідав коли небудь на своїй фармі. Я певний, що наколи би я наповнив сю машину мягким вуглем, то вона й його розкинулаб. Я нїколи неміняв би сеї машини за нїяку другу які я посідав або бачив”.

Се безінтересовне сьвідоцтво від чоловіка, котрий уживав I H C машину до розкиданя гною, зробило на слухачах добре враженє. Вони могли сумнїватись, чи ся машина буде розкидати мягке угле, однак в своїх думках були переконані, що I H C машина розкидала гній для сего фармера вдоволяючо. Сей примір сьвідчить що думають ті, котрі уживають

I H C Manure Spreader.

I H C машини до розкиданя гною суть вироблювані в ріжних формах і розмірах. Суть низькі і високі, до уживаня на земли болотнистій і засипаній снїгом, як і на земли горбковатій. Складові части сеї машини суть зроблені відповідно до її ужитку. Рами суть сталеві а вязаня сильні. Машини суть у всїляких розмірах: малі, вузкі для потреб в садах і винницях, як і великі для потреб на великих фармах.

Головна вісь находить ся під скринею, в котру входить 70 процент всего тягару. Вальцї суть о великих середницях. Зуби на вальцях суть чотирогранні і мають вигляд долота. Так званий „фартух” надає рівномірність при розкиданю гною, без згляду на се чи машина іде під гору, чи в долину, чи на рівнинї, а навіть і тодї коли віз робить закрут.

Місцеві продавцї сих машин подадуть всї добрі сторони сих машин і удїлять вам свою пораду. Питайте їх о обширний катальоґ, або пишіть за ним до:

International Harvester Company of America
(Incorporated)
Chicago USA

R. J. Glick

Аґент асекураційний від огня.

Офіс находить ся в WILLIAM McCONI BUILDING
27—

SHAMOKIN, PA.

Фарми дуже дешево на продаж

близько від Ню Йорку, близько міста, фабрик, шкіл, шторів, почти, пів години до стріткари, стації желїзничої (дипа), руської церкви — на легкі сплати, з інвентарем або без. Кождий Deed провірюю, за чесний бізнес ґарантую.
12-15

V. MAZURKIEWICZ,
Notary public (нотар публичний)
189 Ave. C, New York.

РОДИМЦЇ! ЧИТАЙТЕ!

Плити патефонові з найкрасшими руськими піснями 24 ст. по 2.50 К., 29 ст. по 4.50 К., 35 ст. по 6 К. Плити ґрамофонові по 2.50 К., 4 К, 6 К і 9 К, за штуку. При більшім замовленю значний опуст.

Прибори січові як: ленти червоні і синьо-жовті, медалї з портретом Шевченка, козацькі смушкові шапки з червоними або синими мішками по 4 К; вироби різьбарські а іменно: каламарі, ножі до розтинаня книжок, рамцї, зеркала, перстенї мосяжні пацьорковані, топірцї різьблені пацьорковані від 5 К., бібулярі і т. п.

Дуже гарні українські фартушки від 3 К до 12 К, вишивані краватки по 4 К, жіночі торбинки ручні по 2 К за штуку і взагалї всьо, що входить в обсяг домашного промислу доставляє: **ОЛЕКСА ПУШКАР В КОЛОМИЇ (ГАЛИЧИНА, АВСТРІЯ).**

---

50 цт. ТИЖНЕВО!

Продаємо говорячі машини Victor і ґрамофони Columbia до всїх частий Злуч. Стейтів і Канади на легкі тижневі сплати по 50 цт., або по $2.00 місячно.

Пішлемо Вам враз з машиною ґваранцію на письмі на 5 лїт, що вона буде через той час в добрім станї.

Недавно отримали сьмо великий вибір **найновійших подвійних рекордів так руських як і польських** по цїнї **65** і **75** центів за штуку. — Пишіть до нас по катальоґ машин і рекордів, а ми Вам пішлемо даром.

SAUL BIRNS 117 Second Ave., Dep. 1. New York, N. Y.

C 87

ЮЛЇЯН ПАВЧАК 119 N. 4th Street, BROOKLYN, N. Y.

Руський характеризатор, випозичає всякого рода українські костюми і характеризує по низьких цінах. Замовленя приймає найменче 14 днів перед представленєм.
4—

АНДРЕЙ КАШИНСЬКИЙ, маляр.

Малює доми так зверху як і в середині, паперує солїдно, тревало і по найприступнїйших цінах, в околици Ню Йорку, Йонкерс, Джерзи Сіти і других сусїдних місцевостях. — Адреса:

Andrew Kashynski,
1412 BLONDEL AVE, Bronx, NEW YORK, N. Y.

ПОРА Й НАМ УКРАЇНЦЯМ

іти за взором других культурних народів і стати „людьми між людьми". Другі народи захвачують землї та богацтва в свої руки, строять житє і стають господарами в чужій сторонї, — а ми лише чорно працюєм і горюєм та дивимо ся, як другі богатїють нашою кервавицею

УКРАЇНЦЇ! Докажім, що й ми хочемо й потрафимо жити в своїй хатї а не комірниками. Ідім громадно

НА ФАРМИ!

Якраз заложено в чудовій околиці Стейту North Carolina,

Українську оселю

в якій знамениті услівя господарованя і чудові вигляди для нас. — Земля там знаменита і родить все — збіже, огородовини, овочі, кукурузу, бавовну, виноград і пр. Жнива там три і чотири рази до року. Підсонє прездорове; нема майже зими, а в лїтї горячо не знане. Рибні ріки і роскішні лїси. Вода чиста і здорова. Ціна 10-акрової фарми около $500.00 готівкою або на догідні сплати. Фарми сї поручають всякі господарські комісії державні і приватні, як також поселені вже там фармери. Читайте листи друковані в кождім числї ґазети.

По фотоґрафії, книжочку і інформації пишіть до:

North Carolina Trucking Co., 327 E. 14th Str., NEW YORK, N. Y.

Що пише ґазета „Star" про солодкі картофлї з нашої кольонії!

КОСТЕЛ ПРЕСЬВ. МАРІЇ В WILMINGTON, N. C., — 12. СЕРПНЯ 1912.

Carolina Trucking Development Co. з Вілмінґтону, Н. К. старає ся дістати поселенців на свої фарми положені у всхідній части North Carolina. Працюють над тим від 6 лїт з великим успіхом: позаяк, по перше — мають найлучші землї, — по друге, обходять ся добре і лїберально з своїми кольонїстами, — по трете, точно сповняють все, до чого зобовяжуть ся. — Інформації сї одержавєм від самих кольонїстів, з котрими часто стрічаю ся. — Змаганє Компанії попирає епископ Haid. Компанія уважає, що школи і церкви є великою помочію для кольонїстів і попирає тїж. Длятого мають они на кольонії в St. Helena 200, а в Castle Hayness і Marathon поверх 100 поселенців, як рівнож цьвітучі кольонії в New Berlin і в инших місцях. — Можна сьміло заохочувати кождого до поселюваня ся на землях висше згаданої Компанії! — З поважанєм Ц. ДЕННЕН, пробощ. (Підпис і печатка).

Проч зі смутком!

Веселу забаву буде мати той, хто спровадить собі наш красний ҐРАМОФОН

Даємо на виплату по 10 цнт. денно

Єсли зобовяжете ся платити 10 цнт. денно, то пішлемо Вам на кредит дуже гарний **ҐРАМОФОН ПЛИТОВИЙ** враз з 16 рекордами (32 кусники) всїляких пісень, вальців, польок, мазурів, маршів і т. д., які собі самі виберете. Доброту наших ґрамофонів ґарантуємо кождому на письмі. **МАЄМО НОВІ СПЕЦІЯЛЬНІ РЕКОРДИ РУСЬКІ,** як також **КОЛЯДИ І МУЗИКИ НА РІЗДВО.** Пишіть сейчас по катальоґи і інформації, залучаючи марки (стемпси) на пересилку до:

LIBERTY COMMERCIAL CO., 343 E. 9 Str., New York, N. Y.

ПОДЯКА ДЛЯ LIBERTY COMMERCIAL CO. 3—

Поважані Панове!

Ґрамофон враз з рекордами я отримав і дуже менї подобав ся. Жичу Вам з цілого серця, абисьте як найбільше тих ґрамофонів продали, бо то суть найлїпші і найгарнїйші, які я видів. Щиро жичливий костумер

J. KWOLEK, 99-8 St., Pittsburgh, Pa.

„ЗА СЕСТРОЮ",
дуже красна повість з козацьких часів. Дістанете в „Свободї" за 40 центів.

Наслїдуйте мілїони!
ЗНАМЕНИТИЙ
"BULL" DURHAM
ТЮТЮН ДО КУРЕНЯ

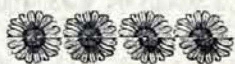
Скрутите сорок циґареток з 5-центового мішочка.

Минувшого року „Бул" Дургем тютюн розкупило много більше мілїонів курців, ніж всїх инших дорогих тютюнів разом.

5¢ Продано понад **352.000.000** мішків, — **майже мілїон денно.**

Даром пачка циґаретових паперців з кождим мішком.

Blackwell's Durham Tobacco Co. — THE AMERICAN TOBACCO COMPANY

Петро Ярема

5— **РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК**

випозичає керичі на весїля, хрестини і всякі другі забави.
115 Ave. A., NEW YORK, N. Y.
Телефон: Orchard 2568.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та пічніть складати свої ощадности в стейтовім Банку на розї вулиць

Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сиріттські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо **КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ** на найлїпші лїнії, а **ГРОШІ** до краю висилаємо по почтовім курсї.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
COR. 14th & CARSON STS., 4—
South Side Pittsburg, Pa.

И. Б. Рот, през., А. П. Міллер, кас., Ол. Вучак, уряди. банк.

Єсли перестудитесь, то купіть фляшку Pain-Expeller-у, яка тут представлена і уживайте його після вказівок, які находять ся на тім пуделку.

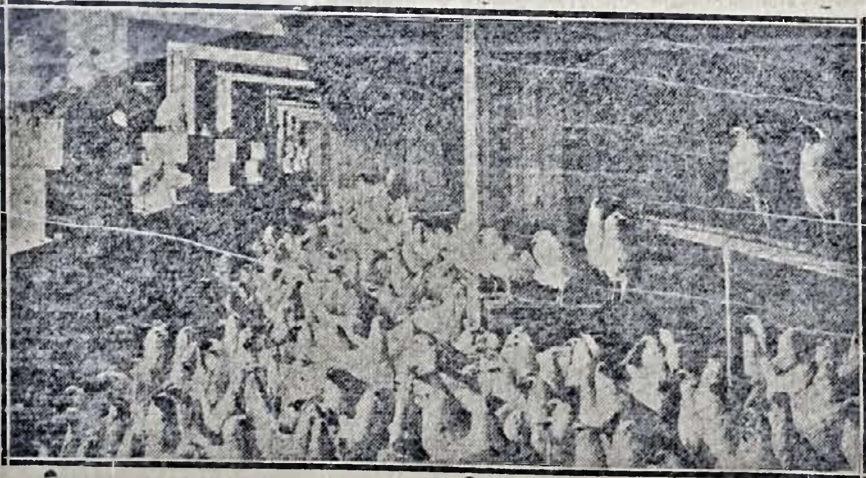
ЧИТАЙТЕ І КОРИСТАЙТЕ! ХТО ПРОЧИТАЄ, НЕ ПОЖАЛУЄ.

Родимцї! Весна вже прийшла, а неодин з Вас думає, що варто би закупити собі кавалок землї в Америці. Закупити, але де? В Америці продають земель немало, але все то десь на Вестах, де наш чоловік заледво там дістане ся.

Родимцї! На що Вам купувати землї в пустинях і жити між чужими, де анї Ви анї Ваші дїти не почуєте своєї рідної мови.

Родимцї! Неодин з Вас читав, неодин чув про першу руську кольонію в Вест Мілвіл, Н. Дж. Ся кольонія показала ся найвідповіднїйшою для нашого народа, бо землї, які ми попарцелювали і продаємо нашому народови, суть відповідні і дуже гарні. Переважно управляють тут ярину і годують кури. Ми випродали вже богато землї. До сего часу у нас закупило землї около 160 фамілїй. Хто йно огляне наші землї, то зараз купує, бо видить перед собою велику будучність. Нїхто не обавляє ся, що прийде йому тут за тяжко розпочати фармерство, а то тому, бо наші землї лежуть в серединї межи кількома містами, а в кождім місті є богато фабрик. Кождий о тім знає, що при великих містах і при фабриках є велика будучність. Нашого народа вже богато поспроваджувало ся до Мілвіл. Недавно зорґанїзували собі два Братства, в Мілвіл і в Бріджтон і оба Братства приступили до Р. Н. Союза. Міста Мілвіл і Бріджтон граничуть з нашими землями, мають богато ріжних фабрик, так що для мущин, женщин і дорослих дїтий роботи тут все єсть подостатком. Як до Мілвіл так і до Бріджтон комунікація що-годинна. 23-го лютого 1913 р. анґлїйська ґазета-денник „The Inquirer" широко пише про Мілвіл; говорить, що Мілвіл єсть одно з найгарнїйших і найздоровійших міст у Сполучених Державах. Пише, що Мілвіл має всьо: церкви, низші і висші школи, банки, театри, і 70 процент мешканців мають свої власні доми. Пише, що в Мілвіл заробляють люди денно від $1.25 до $5.00. Пише, що мілвілські горожани старають ся дуже про розвій свого міста і т. д.

Родимцї! Подумайте, чи не добре о кілька бльоків від такого великого міста мати свій власний кавалок землї, і свою хату, і мешкати поміж своїми братами. Богато, богато нашого народа забирають чужі. Продають їм землї, як повисше сказано, в пустинях, а тут продаємо землї близько міст, близько фабрик, і до сеї пори закупило велике число народа, і хто йно тут спровадить ся, чує ся якби в родиннім краю.

Фарма з курми, що доставляє яйці на торги до великих міст.

Родимцї! Чому не дивите ся на чужі народи, приміром на Італїйців, Німців, Жидів і инших, як вони кольонїзують ся, як вони один за другим тягнуть ся, бо потім з того творять чудову оселю та сильні орґанїзації. Наш Русин також межи них пхає ся і підпомагає чужих. Наш Русин видить і дуже добре знає, що попертя від чужих нїколи не дістав і не сподіє ся дістати.

Родимцї! Ми зкольонїзували велике число наших братів, за то наша Компанїя поназивала кілька стрітів по руськи. До сего часу маємо вже: Шевченко Стріт, Франко Стріт і кілька инших, і де йно зачне свої обшари парцелювати, то думає дальше свої стріти називати по руськи.

Родимцї! Чи то не добре, єсли буде під руською назвою всьо? Русини, котрі вже поспроваджували ся до Мілвіл, задумали тепер орґанїзувати руську гр.-кат. парафію. Ся орґанїзація, сподїєм ся, піде поступово, бо наша Компанїя під сю інституцію дарує пять акрів землї.

Родимцї! Хто йно з Вас думає про закупно землї, то нехай не відкладає, лише най чим скорше приїзджає. Нехай не дасть ся перебічи другим. Наколи приїдете, то о всїм дізнаєте ся від тих, що вже замешкали в Мілвіл. Перед приїздом просимо нас повідомити на понизшу адресу.

Пишіть по руськи, бо в нашім бюрі занимають уряди Русини.

THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
441 DREXEL BUILDING, 5th and Chestnut Streets, PHILADELPHIA, PA.

В ДРУКАРНІ „СВОБОДИ“ МОЖНА ДІСТАТИ СЛІДУЮЧІ КНИЖКИ:

Ангел та пустельник	15 цнт.
Америка	15 „
Американець, веселий образ з житя народу	15 „
Бери та читай	30 „
Борба кляс і чому робітники орґанїзують ся	15 „
Весела книжочка з образками	35 „
В Старім і Новім краю	25 „
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дїтий	10 „
Доля галицької сироти	5 „
Дещо про зьвірята	30 „
Дещо про права і суди	10 „
Дорога до сьвідомости	10 „
Еміґрант	15 „
Журавлї	10 „
Житє, зарібки, орґанїзациї і т. п. в Зл. Державах	15 „
Зуб за зуб	10 „
Казки про Циганів	10 „
Коротка Історія Руси	10 „

Головний Уряд „Р. Н. Союза“.

Духовний Отець:
о. Дмитро Хомяк, Simpson, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Білик, Chicago, Ill.

Місто-предсідатель:
Василь Сувак, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Михайло Угорчак, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine and Franklin Sts., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Стефан Милянович, Jersey City, N. J.
Йосиф Ялечко, Ramey, Pa.

Радні:
Іван Ґлова, Shamokin, Pa.
Николай Ваверчак, Perth Amboy, N. J.
Володимир Каськів, Jersey City, N. J.
Петро Мотало, Chicago, Ill.
о. Мирон Данилович, Ansonia, Conn.
Андрій Гальчак, McKees Rocks, Pa.

Редактор „Свободи“:
Осип Стеткевич, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Завідатель „Свободи“:
Андрій Савка, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Н. Союза“ находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

Просьвітна Комісія.

Др. В. Сіменович, 1956 Armitage Ave., Chicago, Ill. — предсідатель.
А. Горбаль, 135 Main Str., Derby, Conn. — касієр.
Е. Струтинська, 714 Bickerdike Str., Chicago, Ill. — секр.
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Д. Андрейко, New Britain, Conn.
Др. І. Копистянський, Shamokin, Pa.
Ю. Павчак, Brooklyn, N. Y.

РЕКОРДОВЕ СПРАВОЗДАНЄ Р. Н. С.

(Продовженє з стор. 8-ої).

В. 326. Якимишин Дмитро.
В. 327. Міняйло Никола.
В. 329. Слободзян Михась.
В. 331. Кета Йосиф.
В. 332. Чоп Бартко.
В. 334. Гладка Марія.
В. 337. Кухтичка Марія.
В. 338. Цеплий Василь.
В. 340. Павлюх Николай, Микулич Ник.
В. 345. Кузьбат Іван, Гнатишин Іван.
В. 349. Николяк Іван.
В. 350. Бялецький Олекса.
В. 351. Попиня Анастазія, Попиня Юлія, Мусяя Петро.
В. 352. Глушек Марія, Хомишин Анастазія.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ ЛИСТИ.

В. 1. Касеньчар Омелян.
В. 4. Матисїкевич Іван.
В. 7. Гуцал Яков.
В. 12. о. Коритовський Володимир.
В. 13. Іванча Петро.
В. 27. Шпук Павло.
В. 37. Шушереба Микола.
В. 42. Пицюк Григорій.
В. 48. Андриховський Микола.
В. 51. Томків Іван.
В. 53. Батаник Василь, Демянчик Гнат.
В. 59. Бандрівчак Петро.
В. 70. Панас Левко.
В. 76. Франчук Николай.
В. 81. Буката Йосиф.
В. 82. Дзуґан Андрій.
В. 85. Теліщак Константин.
В. 91. Морозович Михайло, Яцишин Петро, Пришляк Іван.
В. 105. Гладьо Николай.
В. 106. Вітяк Захарій.
В. 108. Деркач Михайло.
В. 116. Круховський Йосиф.
В. 124. Ковальчик Йосиф.
В. 140. Напора Іван.
В. 147. Іванчук Стефан.
В. 155. Маник Филип.
В. 160. Косола Михайло Береза Петро.
В. 162. Козенка Марія, Зимовчак Катерина.
В. 192. Шанайда Василь.
В. 207. Олійник Іван.
В. 213. Терляк Ілія.
В. 222. Маринюк Василь.
В. 223. Загородничий Стефан, Стецула Василь, Парасевич Віктор.
В. 239. Калічинський Яков.
В. 345. Мацуський Стефан Іван.
В. 250. Голович Василь, Венґлевський Ант.
В. 258. Афтаназ Антоній.
В. 264. Ґреґа Лашлав Василь.
В. 282. Фірман Василь.
В. 284. Фаль Йосиф.
В. 309. Смолець Теодор, Мерена Демко, Кульчицкий Йосиф Цмайло, Кузмич Петро, Бравецький Николай, Мерена Ева, Мерена Дамян, Дашинич Ілько Кульчицкий.
В. 316. Швець Яцко.
В. 347. Смідзен Василь.
В. 351. Нидзо Михаїл.

ПОМЕРШІ ЧЛЕНИ.

В. 1. Гудак Николай, Старинщак Василь.
В. 3. Свала Петро.
В. 23. Дери Йосиф.
В. 28. Чабан Юрій.
В. 33. Ґула Іван.
В. 58. Концевич Андрій.
В. 78. Мисак Василь.
В. 89. Ціхонь Ілько.
В. 111. Сошинський Кароль.
В. 125. Малець Варвара.
В. 158. Сисак Онуфрій.
В. 229. Баковський Андрій.
В. 292. Мирорас Антін.

ЗІСТАВЛЕНЄ.

З кінцем місяця лютого 1913 р. було членів в Р. Н. Союзі	16.664
В місяцю марті 1913 р. приступило нових членів	488
В місяцю марті 1913 р. принято наново в члени Р. Н. Союза	70
В місяцю марті 1913 р. принято з переступними листами	49
Разом	17.271
В місяцю марті 1913 р. суспендовано за неплаченє місячних вкладок	124
В місяцю марті 1913 р. вичеркнено за неплаченє місячних вкладок	101
В місяцю марті 1913 р. взяли переступні листи	59
В місяцю марті 1913 р. померло	14
Разом	298

Число членів Р. Н. Союза з кінцем марта 1913 р. виносило 16.973.

В місяцю марті 1913 р. Р. Н. Союз побільшився о **309** членів.

УВАГА: Члени, оголошені в справозданю яко суспендовані або вичеркнені за неплаченє місячних вкладок, коли хотять бути і на далї членами Р. Н. Союза, мусять зголосити ся в протягу сего місяця до своїх відділів і вписатись наново, заплативши всї свої залеглости в відділї. Як сего не зроблять до кінця цьвітня 1913 р., то в маю 1913 р. мусять виповнити нові декларації, єсли хотять бути членами, подібно, як кождий новий кандидат. Ті члени, котрі в місяцю марті 1913 р. взяли переступні листи, а єще доси не зголосили ся до якогось иншого правно істнуючого відділу Р. Н. Союза в Америці, мають се зробити в місяцю цьвітни (апрілю) 1913 р., бо на другий місяць (в маю) їх вичеркне ся уже з членів, а тоді вони можуть бути приняті до Р. Н. Союза тілько на підставі нових декларацій.

Дм. Капітула, гол. предс. Р. Н. Союза,
Мих. Угорчак, гол. рек. секр. Р. Н. С.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря“, від. 69, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 12. цьвітня с. р. о год. 8. вечер, в гали під ч. 257 Іст Гавстон Стр. Котрий член на сей мітінґ не прибуде, заплатить 50 ц., а урядник $1.00 кари. — І. Бобоцький, секр.

МІЛВІЛ, Н ДЖ. Бр. сьв. Василія, від. 347, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбуде ся дня 13. цьвітня с. р. то є в неділю о 2-гій годині пополудни на Шарп улици під ч. 22. А що то має бути дуже важний мітінґ, тому безуслівно кождий мусить явити ся. Рівнож просимо Братство сьв. Володимира, від. 351, з Бріджтону, щоби в той самий день відбуло свій мітінґ з рана, а відтак прибуло до Мілвіл на 2. годину, бо в тім дни то є 13 с. м. будемо орґанізувати парохію, а повинен з Бріджтону приїхати кождий без згляду на те, чи стоїть в братстві чи ні, так само і з Мілвіл кождий повинен прибути, бо то розходить ся о церков, тож думаєм що єще в кождого Русина є на тілько чутя, що від такої справи як орґанізація нової парохії не повинен уникати. Рівнож кождий фармер, що закупив тут фарму, повинен явитись, а при тім може вписатись до місцевого братства і до Р. Н. Союза. — Уряд.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Просьвіта“, від. 204, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і члениць, що місячний мітінґ відбуде ся в суботу дня 12-го цьвітня с. р. о годині 8. вечером під ч. 12 Іст 8-ма ул. в Шіцен Гол, Ню Йорк. На сей мітінґ повинен явити ся кождий член і члениця, позаяк суть дуже важні справи до полагодженя. Повідомляє ся рівнож, що дня 8-го марця с. р. зрезиґнував з власної волї рекордовий секретар Тов. „Просьвіти“, В. Карчевський. З днем 1-го цьвітня с. р. забрав сей уряд його заступник Дмитро Олексів. З усякими секретарськими справами прошу удавати ся на адресу: Д. Олексів, 218 E. 3d Street, New York City.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. сьв. Василія, від. 214, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 20 цьвітня с. р. о годині 2-ій пополудни. На сей мітінґ має явити ся кождий член, бо суть важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить 50 ц. кари, а урядник $1.00. Рівночасно повідомляє ся, що нових членів будемо принимати без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. З тої нагоди повинні скористати всї ті Русини, котрі ще не належать до жадного запомогового товариства. — П. Чирка, секр. рек.

ГУДСОН, Н. Й. Бр. сьв. Йосафата, від. 273, повідомляє всіх членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 20. цьвітня в неділю о 2-гій годині пополудни, в домі Петра Лубянецького. Кождий член має явити ся на той мітінґ, бо котрий не явить ся, заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. Члени, котрі мають діти, повинні вписати їх до Руського Молодечого Союза. Того місяця буде принимати ся нових членів без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. — Я. Канцар, предс.; П. Лубянецький, кас.; В. Хома, секр.

АВОКА, ПА. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 326, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбуде ся дня 13-го цьвітня с. р. Мітінґ розпічне ся як звичайно о год. 3-ій пополудни в гали Стаха Сеннецького ч. 100 Мейлпін стр. Обовязком кождого члена прийти на той мітінґ, бо суть до полагодженя дуже важні справи. Неявивший ся член заплатить 25 цнт. а урядник 50 цнт. кари. На тім мітінґу принимати ся буде нових членів до Братства без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. — О. Лесик, предс.; І. Пашкевич, кас.; С. Сеньків, секр.

СПАНҐЛЕР, ПА. Бр. Благовіщеня Пресьв. Богородиці, від. 120, повідомляє всіх своїх членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 20. цьвітня с. р. Кождий член має на тім мітінґу явити ся і вирівнати свій довг. Будемо принимати нових членів за пів вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута через три місяці. Напоминає ся членів Івана Біляса, Ілька Саланича і М. Байкинича, щоби зголосили ся на мітінґ, бо в противнім разі зістануть суспендовані. — М. Драгущак, предс.; М. Белей, заст. предс.

ЕЛЇЗАБЕТ, Н. ДЖ. Братство сьв. Василія Великого, від. 289, подає до відомости, що на річнім мітінґу відбувшім ся дня 15-го марця с. р. вибрано слідуючий новий уряд: Андр. Явиляк, предс.; Ів. Чолій, заст. предс.; Вас. Левчик, секр.; Мих. Крук, заст. секр.; Гр. Пайкош, кас.; Василь Мазурик, заст. кас.; Вас. Багрій і Ник. Барна, контрольори; Мих. Белей і Мих. Ванат, дверники; Мих. Магаровський і Мих. Напованець, надзирателї хорих. Мітінґи відбувають ся кождої другої неділї по першім в парохіяльній школї. В місяцях маю і червни буде ся принимати нових членів до Братства без вступного а до Р. Н. Союза після статута. — Вас. Левчик, секр., 48 Вашінґтон Аве., Елїзабет, Н. Дж.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Братство сьв. Арх. Михаїла, від. 209, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 19. цьвітня с. р. о год. 7-ій вечер, в церковній гали. На тім мітінґу кождий член має явити ся, бо котрий не явить ся, заплатить кари 50 цнт., а урядник $1.00. Довгуючі члени мають на тім мітінґу свій довг заплатити, бо в противнім разі зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союза. — Й. Войнаровський, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Братство Сош. сьв. Духа, від. 248, подає до відомости своїм членам, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 13-го цьвітня с. р., в неділю о год. 1-ій пополудни, в гали п. В. Воловника, ул. Бекер ч. 104. На тім мітінґу має явити ся кождий місцевий і позамісцевий член під загрозою ухваленої урядом кари. Неприбувший член заплатить 50 цнт., а урядник $1.00 кари. На порядку дневнім дуже важні справи; між иншими вибір нового секретаря. — П. Псуй, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ“, від. 117, подає до відома, що квартальний мітінґ відбуде ся 12. цьвітня с. р. точно о годині 8-ій вечером, на 7-ій улици у Мілера, ч. 134. На сей мітінґ обовязком кождого члена явити ся і вирівнати свої залеглости, бо хто сего не зробить, зістане суспендований. Неявивший ся член заплатить 50 ц. кари. — І. Крупцала, предс.; Е. Різник, секр.

ЧІСГОЛМ, МІНН. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 116, повідомляє своїх членів, що дня 20. цьвітня с. р. відбуде ся мітінґ, на котрім кождий член має явити ся. Хто не явить ся, заплатить кару $1.00. Кара може бути дарована тільки тому членови, котрий буде в роботї. Мітінґ розпічне ся о 1-шій годині пополудни. — Й. Вобер, предс.; В. Лобас, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. „Зап. Січ“, від. 251, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 20. цьвітня с. р. о год. 2-гій пополудни. На сей мітінґ обовязком кождого товариша явити ся і вирівнати свої залеглости, бо хто сего не зробить, зістане суспендований або виключений з товариства і з Р. Н. Союза. Просить ся тих братів, котрі позаписували діти до Р. М. Союза, щоби явили ся на сей мітінґ і привели з собою тих, котрі не суть ще в нашім Союзі обезпечені. — С. Модний, секр.

ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Тов. „Зап. Січ“, від. 234, подає до відома всім своїм членам, що наші мітінґи суть тепер змінені. Доси відбували ся по 15. в суботу, а тепер будуть відбувати ся кождого місяця по першім в другу неділю, о 2-гій годині пополудни. Найблизший мітінґ відбуде ся дня 13. цьвітня в неділю о годині 2-ій пополудни, в тій самій гали: п. Я. Цюрчака ч. 154 Фронт стр. (у гали великій). — І. Кіценюк, предс.; С. Колодій, секр.

ФРЕДЕРІКТАВН, ПА. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 172, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбуде ся дня 20. цьвітня в неділю о 2-гій годині пополудни. Кождий член має на тім мітінґу явити ся, бо будуть обговорювати ся дуже важні справи. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо инакше зістануть вичеркнені з Братства і з Р. Н. Союза. Котрий член здалека не може явити ся, нехай повідомить листовно секретаря. Неявивший ся член заплатить кари 25 ц., а урядник 50 ц. — Т. Скірпан, предс.; І. Юрчик, кас.; В. Шуйко, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. Бр. сьв. Ап. Петра і Павла від. 55, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінґ відбуде ся 13. цьвітня в неділю с. р. в гали церковній. На тім мітінґу має явити ся кождий член, в противнім разі заплатить кари 50 цт., а урядник $1.00, котру то кару призначить ся на добру ціль. Будемо приймати членів до Братства без вступного. Незабудьте прийти! До побаченя! — І. Адзима, предс.; А. Барицький, кас.; С. Пелех, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 96, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбуде ся сего місяця виімково в неділю 20. цьвітня, а не 27. цьвітня, в котрий то день припадає наш Великдень. Нових членів принимати ся буде без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. — Г. Сидор, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Бр. сьв. О. Николая, від. 317, вибрало слідуючих нових урядників: Д. Мавтіїв, предс.; К. Матвіїв, заст. предс.; А. Шмокалюк, кас.; Б. Прейма, заст. кас.; В. Беднар, секр.; Т. Ковальчик, заст. секр.; Н. Бутніцький і А. Криськів, контр. комісія; С. Лихва і З. Палагнюк, доз. хорих; М. Гуменюк, післанець; С. Петришин і В. Осуховський, хоружі; В. Кіянка, капітан; Й. Підкамінний, дверник. — Д. Матвіїв, предс.